

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

“BİZ BÜDCƏNİ TƏKCƏ NEFTİN QİYMƏTİNİN ARTIRILMASI NƏTİCƏSİNDƏ BÖYÜTMƏMİŞİK”

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 15-də bu ilin altı ayının yekunlarına həsr olunan müşavirədə giriş nitqi ilə çıxış edərkən deyib. Dövlət başçısı bildirib: - Dürüstləşmə, eyni zamanda aparılan islahatlar nəticəsində mümkün olmuşdur. Ona görə iqtisadi sahədə aparılan islahatlar imkan verdi ki, 6 ayda vergilər sahəsində proqnozdan əlavə 2 milyard manat pul yığıldı. Biznes da irəlirləmə bir neçə il bundan əvvəl möhlət verilmişdi ki, onlar da normal reyslərə keçsənlər, daha o kölgə iqtisadiyyatından əl çəksənlər. Ona görə 6 ayda 2

milyard manat əlavə ancaq vergi orqanları yığıldır və biz bundan istifadə edirik. O ki qaldı, iqtisadi artıma, əlbəttə, biz bunu hər dəfə iki yerə böhlük - iqtisadi artım və qeyri-neft iqtisadiyyatının artımı. Hər iki istiqamət üzrə yaxşı nəticələr var. İqtisadiyyat 6,2 faiz, qeyri-neft iqtisadiyyatı 9,6 faiz, sənaye sahəsində ümumi sənaye istehsalı 2,1 faiz, qeyri-neftsənaye sahəsində 11,5 faiz artıb. Çox yaxşı nəticələrdir və bu nəticələri biz real həyatda da görürük. Çünki bu, imkan verir ki, biz maaşları artıraraq, pensiyaları artıraraq. Əhalinin gəlirləri təxminən 20 faiz artıb.

“BİZ GƏLƏCƏKDƏ ZƏNGƏZUR DƏHLİZİ İLƏ ELEKTRİK İXRACINI TƏŞKİL EDƏ BİLƏRİK”

İyulun 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə bu ilin altı ayının yekunlarına həsr olunan müşavirədə çıxış edən dövlət başçısı energetika sektoru ilə bağlı məsələyə toxunaraq qeyd edib ki, xarici investorlar öz vəsaiti hesabına Azərbaycanda 710 meqavat gücündə üç Günəş və külək elektrik stansiyasının tikintisi ilə məşğuldur. İkisi artıq inşa edilir, birinin də - Cəbrayıl rayonundakı stansiyanın inşası üçün hazırlıq işləri gedir. Həmin nəşrlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu sözlərini sitat gətirir: “Yaxın günlərdə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı sənəd imzalanacaq, bu sənəd bizim əməkdaşlığımızı daha yüksək səviyyəyə çatdıracaq”.

Azərbaycan Respublikasının Energetika naziri Pərviz Şahbazov keçən ay bildirib ki, bu il Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı sənəd imzalanacaq, bu sənəd bizim əməkdaşlığımızı daha yüksək səviyyəyə çatdıracaq”.

siyalarının istehsal gücü yenidən dəyərləndirilir. O, deyib: - Biz gələcəkdə Zəngəzur dəhlizi ilə elektrik ixracını təşkil edə bilirik və Avropa tərəfindən yeni layihə təqdim edildi. Qara dənizin altından Gürcüstandan Rumıniyaya qədər kabelin çəkilişi layihəsi də var və biz bu layihəyə də maraq göstəririk. Yəni, bu sahədə çox böyük perspektivlər var. Eyni zamanda, bu, bizə imkan verəcək ki, təbii qaza qənaət edək və qənaət edilmiş təbii qazı ixrac edək. Hələ ki, bizim ixrac resurs bazamız “Şahdəniz” yatağıdır. Amma yaxın gələcəkdə “Abşeron”, “Şəfaq”, “Asiman”, “Ümid-Babək” və “Azəri-Çıraq-Günəşli”nin dərin qaz adlandırılan yataqlarından qaz hasilatı gözlənilir.

AZƏRBAYCAN YAXIN GÜNLƏRDƏ AVROPA İTTİFAQI İLƏ ENERJİ TƏHLÜKƏSİZLİYİ BARƏDƏ SAZIŞ İMZALAYACAQ

İspaniyanın EFE agentliyi, “swissinfo.ch” saytının SWI ispanidilli versiyası “Azərbaycan yaxın günlərdə Avropa İttifaqı ilə enerji təhlükəsizliyi barədə saziş imzalayacaq” sərlövhəli məqalə dərc edib. Həmin nəşrlər Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu sözlərini sitat gətirir: “Yaxın günlərdə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı sənəd imzalanacaq, bu sənəd bizim əməkdaşlığımızı daha yüksək səviyyəyə çatdıracaq”.

Azərbaycan Respublikasının Energetika naziri Pərviz Şahbazov keçən ay bildirib ki, bu il Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı sənəd imzalanacaq, bu sənəd bizim əməkdaşlığımızı daha yüksək səviyyəyə çatdıracaq”.

baycandan Avropaya 10 milyard kubmetrdən çox qaz nəql ediləcək. 2021-ci ildə Azərbaycandan 22 milyard kubmetr qaz ixrac edilib, bunun 8,2 milyard kubmetri Avropaya göndərilib. Hazırda Azərbaycan Gürcüstan, Türkiyəyə və Avropaya, o cümlədən İtaliya, Yunanıstan və Bolqarıstana qaz ixrac edir. EFE və SWI nazir P.Şahbazovun sözlərinə istinadla bildirirlər ki, qısamüddətli perspektivdə Azərbaycan hökumətinin prioriteti Balkanlara qaz göndərmək imkanına malik olmaq üçün ixracın infrastrukturunu genişləndirməkdir.

AVROPA İTTİFAQI İLƏ MÜNASİBƏTLƏR MÜHÜM TƏRƏFDAŞLIQ VƏ QARŞILIQLI DƏSTƏYƏ ƏSASLANIR

Bu barədə İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov deyib. “Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula Fon der Lyayen tərəfindən imzalanmış enerji sahəsində

strateji tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu bu sahədə əməkdaşlığımızın daha yüksək səviyyəyə çatmasına əhəmiyyətli töhfədir”, - deyərək qeyd edib.

BAKİ LİMANI AZƏRBAYCANIN TRANZİT İMKANLARINI GENİŞLƏNDİRƏCƏK MÜQAVİLƏ İMZALAYIB

Logistika sahəsində dövlət-özl sektor əməkdaşlığına böyük əhəmiyyət verən “Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı” QSC Türkiyənin ən böyük holdinglərindən olan “Albayrak” şirkətlər qrupu ilə əməkdaşlığa başlayır. Bununla bağlı QSC və “Albayrak” şirkətlər qrupu

arasında iyulun 15-də Ələtdə yerləşən Bakı Limanında birgə fəaliyyət müqavilələri imzalanıb. İmzalanan müqavilələrə əsasən, tərəflər Bakı Limanının “Gübrə terminalı”, “Ro-Ro” terminalının birgə işlədilməsi və digər sahələrdə sıx əməkdaşlıq edəcəklər. “Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı” QSC-nin baş direktoru Taleh Ziyadov və “Albayrak” şirkətlər qrupunun rəhbəri Ahmet Albayrak arasında imzalanan müqavilələrin əsas məqsədi Avropa ilə Asiya arasında mövcud olan logistik yükün daha çox hissəsinin Bakı Limanı vasitəsilə tranzit keçidini təmin edərək, yerli və regional iqtisadiyyatın inkişafına töhfə verməkdir.

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEV SUMQAYITDA BİR SIRA TƏDBİRLƏRDƏ İŞTİRAK EDİB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 20-də Sumqayıtda olub. Dövlətimizin başçısı əvvəlcə Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında yeni istehsal müəssisələrinin açılış və təmələqoyma mərasimlərində iştirak edib.

Sonra Prezident İlham Əliyev Sumqayıt şəhərində ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, Şəhidlər xiyabanında aparılan əsaslı təmir və yenidənqurma işləri ilə tanış olub, 2 saylı Sumqayıt regional “ASAN xidmət” mərkəzinin açılışında iştirak edib.

“İQTİSADI SAHƏDƏ BU ALTI AYDA GÖRÜLMÜŞ İŞLƏR, ƏLBƏTTƏ, APARILAN İSLAHATLARIN NƏTİCƏSİDİR”

Bu sözləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyulun 15-də bu ilin altı ayının yekunlarına həsr olunan müşavirədə giriş nitqi ilə çıxış edərkən deyib. O, qeyd edib: - Əhalinin gəlirləri təxminən 20 faiz artıb. Düzdür, inflyasiya bu artımın bir hissəsini, necə deyirlər, yeyir. Inflyasiya 12 faizdən bir qədər çoxdur. Amma bu, dünyada ümumi tendensiya. Hətta inflyasiya bəlkə 0-0,5, 1 faiz olan ölkələrdə indi inflyasiya ikirəqəmli inflyasiyaya yaxınlaşır. Yəni, bu, ümumi trenddir və biz də dünya iqtisadiyyatının bir parçasıyıq. Onu da deməliyəm, indi çox böyük ehtimallar var ki, dünya iqtisadiyyatı tənəzzülə uğrayacaq. Yəni, resessiya haqqında mötəbər beynəlxalq qurumlar, maliyyə qurumları artıq bir qacılmaz fakt kimi danışirlər. Biz də buna hazır olmalıyıq. Azərbaycanda iqtisadi inkişaf, sosial məsələlərin həlli, ordu quruculuğu, Qarabağın bərpası, nəhəng infrastruktur layihələri, nəqliyyat, energetika layihələri, sabitlik, əmin-amanlıq - bunu hər kəs, necə deyirlər, real bir fakt kimi qəbul edir və bu, çox yaxşıdır. Mən çox şadam ki, bunu hər kəs belə görür və belə də qəbul etməlidir. Amma bunu təmin etmək üçün nə etmək lazımdır? Bunu bəziləri görmür və yaxud da görmək istəmir. Biz öz hesabımıza yaşayırıq. Heç kim bizə kömək etmir, heç vaxt da etməyib və etməyəcək. Ona görə də öz həyatımızı özümüz qururuq. Heç kimin işinə qarışmırıq, amma, eyni zamanda, qoymuruk kimsə gəlsin bizim işimizə qarışsın. İqti-

sadi müstəqillik, yenə də deyirəm, siyasi müstəqilliyin təməl daşındır. Bizim xarici ticarətimiz də böyük dərəcədə artıb - haradasa 70 faizdən çox. İxracımız 2 dəfədən çox artıb. Qeyri-neft ixracımız 25 faizdən çox artıb. Xarici ticarət balansının müsbət saldosu 6 ayda 12,1 milyard dollardır. Bütün bu rəqəmlər hər bir ölkə üçün qürur mənbəyi ola bilər. Keçən il iyulun 1-də bizim xarici dövlət borcumuz ümumi daxili məhsulun 16,6 faizini təşkil edirdi. Bu da dünya miqyasında ən gözəl nəticələrdən biri sayıla bilərdi və əslində, belədir.

Mən bir neçə il bundan əvvəl vəzifə qoymuşdum ki, xarici borcumuzu ümumi daxili məhsulun 10 faizinə endirək. Bu il iyulun 1-də mənə verilən rəqəmlərə görə, xarici borc ümumi daxili məhsulun 10,7 faizini təşkil edir. Nə üçün? Birinci növbədə, kreditlər almırıq və əvvəlcədən alınmış kreditləri qaytarırıq. Tam almırıq deyər bilmərəm, amma əvvəlcədən alınmış kreditlərin davamı indi gəlir. Amma yeni kredit almırıq, qaytarırıq. İkincisi, iqtisadiyyat artıb və ümumi daxili məhsul artdıqca təbii ki, o nisbət də, borcun nisbəti də azalır. İndi baxın görür, inkişaf etmiş ölkələrin bəzilərinə xarici borc ümumi daxili məhsulu iki dəfə üstələyir. Xarici borcu ümumi daxili məhsulun 70 faizi olan ölkələr özlərini normal hiss edə bilirlər. Amma bizdə bu, 10 faizdir. Bu, nə deməkdir? Biz qoymuruk ki, borclar yığılsın, istəmirik ki, gələcək nəsillər bu borcun altında olsun. İstəyirik ki, bunu daha da endirək və ayağımızı yorğanımıza görə uzadıırıq.

LATVİYA İLƏ İQTİSADI ƏMƏKDAŞLIĞIN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ ÜÇÜN İMKANLAR VAR

“Latviya şirkətlərinin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpası və yenidən qurulmasında, “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” və Ağdam sənaye parklarında, Ələt Azad İqtisadi Zonasında həyata keçirilən layihələrdə iştirakı, Latviya ilə kənd təsərrüfatı, rəqəmsal iqtisadiyyat, həmçinin digər iqtisadi sahələrdə əməkdaşlıq üçün geniş imkanlar var”. İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidmətindən bildirilib ki, bu fikirlər İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarovun Latviyanın Kənd Təsərrüfatı naziri Kaspars Gerhards ilə görüşündə səsləndirilib. Görüşdə tərəflər iqtisadi-ticarət əlaqələrinin hazırkı vəziyyətini, tərəfdaşlığın genişləndirilməsi istiqamətlərini müzakirə ediblər.

SOCAR CARİ İLİN BİRİNCİ RÜBÜNÜN NƏTİCƏLƏRİ İLƏ ARTAN TENDENSİYANI QORUYUR

“İnvestisiya Holdinginin idarəetməsinə verilmis əksər dövlət müəssisələri 2021-ci ildə olduğu kimi, 2022-ci ilin birinci rübündə də müsbət maliyyə nəticələri əldə ediblər”. Bu sözləri İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə bu ilin altı ayının yekunlarına həsr olunan müşavirədə deyib. O bildirib ki, SOCAR, “AzerGold”, “Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi”, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, Azərbaycan Beynəlxalq Bankı,

Azər-Türk Bank ötan ili əməliyyat mənfəəti ilə başa vurublar: “Bu şirkətlərin əksəriyyəti tərəfindən dividend ödənilməsi imkanını müsbət qiymətləndiririk. Ən iri portfel şirkəti olan SOCAR 2021-ci maliyyə ilini 8 milyard manat əməliyyat mənfəəti ilə başa vuraraq, fəaliyyət tarixinin ən yüksək nəticəsini əldə edib. Xalis mənfəət 2,1 milyard manat olub. Eyni zamanda, 2022-ci ilin birinci rübünün nəticələri də təqribən 3 milyard manat təşkil edərək, artan tendensiyanı qoruyur”.

Zəngilanın Ağalı kəndinin sakinləri olan 10 ailə doğma yurduna çatıb

İşğaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin 58 sakini - 10 ailə artıq doğma yurduna çatıb. Vətəndaşlar dövlətin onlar üçün tikdiyi evlərə baxış keçiriblər. Bu ayın sonuna qədər ümumilikdə 201 sakinin - 41 ailənin Ağalıya yerləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Ağalıya köç artıq başlayıb. İlk olaraq müvəqqəti məskunlaşma yerlərində ən ağır şəraitdə yaşayanlar seçilib. Onların arasında 1-ci, 2-ci və 3-cü Ağalı kəndlərinin hər birinin sakinləri var. Xatırladaq ki, bu il mayın 27-də Ağalı kəndində "Ağılı kənd" layihəsinin I mərhələsi üzrə açılış mərasimi olub. Kənddə müasir şəhərsalma standartları tətbiq olunub. "Küçələrin "ağillı" işıqlandırılması, isti və soyuqadavamlı ekoloji evlərin inşası, məişət tullantılarının idarə olunması, günəş panellərinin quraşdırılması kimi amillər bu konsepsiyanın tərkib hissələridir".

Avropa Komissiyasının Prezidenti Azərbaycanı global metan öhdəliyinə qoşulmağa dəvət edib

"Bizim qaz sahəsindəki əməkdaşlığımız iqlimlə bağlı məsuliyyətimizlə uzlaşmalıdır. Məsələn, buraya metan qazının tullantıları da daxildir". Bu fikirləri iyulun 18-də Avropa Komissiyasının Prezidenti xanım Ursula Fon der Lyayen Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ilə görüşdən sonra mətbuata açıqlamasında ifadə edib. Xanım Fon der Lyayen, həmçinin bildirib: "Bi-

zim Memorandum bütün qaz təchizatı zənciri boyu metan qazının tullantılarının azaldılması ilə bağlı öhdəlik nəzərdə tutur. Cənab Prezident, bunu Sizinlə də müzakirə etdik – mən Azərbaycanı global metan öhdəliyinə qoşulmağa dəvət edirəm. Bu günə qədər bu öhdəlik 119 ölkə tərəfindən dəstəklənib. Azərbaycan böyük tərəqqiyə nail olub, nümayiş və təqdim etməyə bir çox nailiyyəti var".

Avropa Parlamentinin nümayəndələrinə Cənub Qaz Dəhlizinin genişləndirilməsi planları barədə məlumat verilib

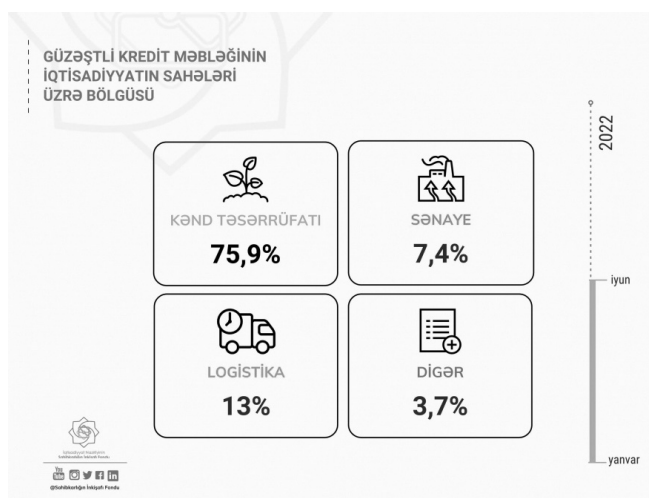
Energetika naziri Pərviz Şahbazov ölkəmizdə səfərdə olan Avropa Parlamentinin Xarici Əlaqələr Komitəsinin sədri, Parlamentin üzvü David Mak Alisterin başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Energetika Nazirliyindən bildirilib ki, görüşdə Avropa İt-

tifaqı ilə enerji sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma Memorandumunun təbii qaz təchizatı, bərpa olunan enerji, yaşıl hidrogen, enerji effektivliyi, ətraf mühitin mühafizəsi və sair kimi istiqamətlərdə əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi üçün əhəmiyyətli

vurğulanıb. Azərbaycanın karbohidrogen resursları, Cənub Qaz Dəhlizinin genişləndirilməsi planları, ölkəmizin bərpa olunan enerji potensialı, özəl investisiyaların cəlbə ilə bu təbii resurslardan enerji keçidi prosesində səmərəli istifadə və "yaşıl enerji" ixracı, enerji effektivliyi, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə istiqamətində hədəflər, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə Yaşıl Enerji Zonasının yaradılması istiqamətində həyata keçirilən layihələr barədə məlumat verilib və parlament nümayəndələrini maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Sahibkarlara 53,9 milyon manat güzəştli kredit verilib

2022-ci ilin ötən 6 ayı ərzində sahibkarların 1384 layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 53,9 milyon manat güzəştli kredit verilib. İqtisadiyyatın sahələri üzrə verilmiş kredit sayının 96,7 faizi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı, 2,2 faizi sənaye məhsullarının istehsalı və emalı, 0,3 faizi logistika, 0,8 faizi isə digər sahələrin (turizm, tibb və sair) inkişafına yönəldilib. Kreditlərin məbləğ üzrə 75,9 faizi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı, 7,4 faizi sənaye məhsullarının istehsalı və emalı, 13 faizi logistika, 3,7 faizi isə digər sahələrin (turizm, tibb və sair) payına düşür.

Azərbaycanda ərzaqlıq buğdaya 5 il müddətinə subsidiya tətbiq ediləcək

Prezident İlham Əliyev ərzaqlıq buğda ilə özünütəminatmə səviyyəsinin yüksəldilməsinə dair bir sıra tədbirlər haqqında fərman imzalayıb.

Fərman qlobal ərzaq bazarında baş verən proseslər nəzərə alınmaqla mövcud resursları səfərbər etməyə imkan verən yeni tənzimləmə mexanizmlərinin yaradılması hesabına ölkənin ərzaqlıq buğda ilə özünütəminatmə səviyyəsinin yüksəldilməsi, habelə ərzaqlıq buğda istehsalının təşkili məqsədilə imzalanıb. Sənədə əsasən, ilkin mərhələdə pilot layihə olaraq, Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə bağlanmış müqaviləyə əsasən müasir suvarma sistemlərinin tətbiq edildiyi təsərrüfatlarda ərzaqlıq buğda istehsalı ilə bağlı öhdəlik götürmüş şəxslər tərəfindən istehsal olunan və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Ehtiyatları Agentliyinə və un dəyirmanlarına təhvil verilən ərzaqlıq buğdaya 2023-cü ildən başlayaraq 5 il müddətində məhsul subsidiyası tətbiq ediləcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasında

ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, o cümlədən əsas ərzaq məhsulları ilə özünütəminatmə səviyyəsinin yüksəldilməsi ölkədə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasətin mühüm istiqamətlərindən biridir. Bu məqsədlə aqrar sahəyə dövlət dəstəyi mexanizmləri təkmilləşdirilir və beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan yeni dəstək tədbirləri həyata keçirilir.

Ərdoğan Zəngilan Hava Limanının açılışında iştirak edəcək

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının açılışında iştirak edəcək.

Bu barədə Prezident İlham Əliyev Türkiyə Respublikasının Ailə və Sosial Xidmətlər naziri Derya Yanıqı qəbul edərkən deyib.

Dövlət başçısı Türkiyə Prezidenti ilə Zəngilan hava limanının açılışında iştirak edəcəklərini məmnunluqla qeyd edib.

Qeyd edək ki, Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanının tikintisi bu ilin sentyabr ayında başa çatacaq.

Qarabağda aqrar emal sahəsində fəaliyyət göstərən vergiödəyicilərinə vergi təşviqləri veriləcək

Vergi qanunvericiliyinə ediləcək dəyişikliklərin sahibkarların maraqlarını təmsil edən ictimai birliklərlə birgə müzakirə çərçivəsində İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti (DVX) və Nazirlik yanında İctimai Şura arasında görüş keçirilib. Nazirlikdən bildirilib ki, görüşdə DVX-nin Vergi Siyasəti Baş İdarəsinin rəisi Nicat İmanov "Növbəti ilin büdcə vergi siyasəti çərçivəsində hazırlanmış Vergi Məcəlləsinə dəyişikliklərlə bağlı Qanun layihəsi" mövzusunda təqdimatla

çıxış edib. Qarşılıqlı müzakirə şəraitində keçirilən tədbirdə növbəti il üçün vergi qanunvericiliyində nəzərdə tutulan dəyişikliklərin əsas istiqamətləri ilə yanaşı, ötən dövrlər ərzində aparılmış islahatla-

rın müsbət nəticələri barədə də İctimai Şura üzvlərinə ətraflı məlumat verilib. Nicat İmanov dəyişikliklərin əsas istiqamətlərindən olan investisiya mühitinin, eləcə də yerli istehsalın təşviqi üçün vergi yükünün

azaldılması məqsədilə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə, həmçinin aqrar emal sahəsində fəaliyyət göstərən vergiödəyicilərinə vergi təşviqlərinin verilməsinin nəzərdə tutulduğunu diqqətə çatdırıb.

Avropa bazarlarına nəql edilən qazın həcmi ikiqat artacaq

"Azərbaycandan Avropa bazarlarına TAP boru kəməri ilə nəql edilən təbii qazın həcmi 2027-ci ildə ikiqat artacaq". Bu sözləri TAP-ın idarəedici direktoru Luca Schieppati İtaliyanın "Il Messaggero" qəzetinə müsahibəsində deyib. L.Schieppati bildirib ki, TAP-ın ötürücülük qabiliyyətinin artırılması üçün texniki cəhətdən 3 il kifayət edə bilər. Aparılan bazar sınaqları və bütün proseslər yekunlaşdıqdan sonra 2027-ci ildə boru kəməri ilə nəql edilən qazın həcmi ikiqat artacaq. Bunun üçün boru kəmərinə heç bir dəyişiklik edilməyəcək. Biri Yunanıstan-Türkiyə sərhədində, digəri isə Albaniyada olmaqla mövcud iki kompressor stansiyası təkmilləşdirilməli və əlavə iki-isi inşa olunmalıdır. Biz qazın sıxılma gücünü artırmalıyıq. Yunanıstan və Bolqarıstana tədarüklər nəzərə alınmaqla və boru kəmərinin ötürücülük gücünün iki mərhələdə artırılması sayəsində TAP-la 20 milyard kubmetrdən çox təbii qaz nəql etmək mümkün olacaq. Qeyd edək ki, 2020-ci ilin dekabrında TAP-la kommersiya qaz nəqlinə başlandığı vaxtdan ötən müddət ərzində boru kəməri ilə Azərbaycan qazı Yunanıstanın Kipoi bölgəsin-

dəki qaz stansiyasından Avropaya nəql olunur. TAP-ın çatdırdığı qaz həcmi Avropa İttifaqı üçün yeni, etibarlı, təhlükəsiz və sərfəli enerji mənbəyini təmin etməklə yanaşı, enerji yol xəritəsini asanlaşdırmaqda əsas rol oynayır.

21-27 iyul 2022-ci il

QLOBAL BAKI FORUMU - AZƏRBAYCANA OLAN YÜKSƏK QLOBAL ETİMADIN TƏCƏSSÜMÜ

(əvvəli ötən sayımızda)

IX Qlobal Bakı Forumu 2022-ci ilin 16-18 iyun tarixlərində keçirildi. "Qlobal dünya nizamına təhdidlər" mövzusunda IX Qlobal Bakı Forumunda isə dünyada təhlükəsizliyin və sülhün təmin olunması üçün perspektivlər, enerji təhlükəsizliyinə yaranan təhdidlərin həlli yolları, həssas bölgələrdə sülh, əməkdaşlıq və in-teqrasiya, qloballaşan bəşəriyyətdə artan ədalətsizliklər, yoxsulluğun qarşısının alınması üçün qida və kənd təsərrüfatı sektorunun transformasiyası kimi mühüm mövzularda müzakirələr aparıldı.

Təhlükəsizliklə bağlı yaranan problemlər beynəlxalq arenada və qlobal gündəlikdə duran əsas məsələlərdən biri kimi son dövrlər daha da aktuallaşıb. Bu reallıq dünyadakı, o cümlədən Avropa regionundakı cari vəziyyət barədə açıq müzakirələrin aparılmasını tələb edir.

IX Qlobal Bakı Forumunda çıxışı zamanı bu barədə danışan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Qlobal Bakı Forumu bunun üçün mükəmməl platforma olaraq çıxış edir: *"Bu forum müxtəlif tərəflərin fikirlərini toplayan inklüziv bir forumdur və hesab edirəm ki, bu, belə də olmalıdır. Çünki biz hamımız dünyanı daha da təhlükəsiz etmək üçün bir-birimizlə daha yaxından çalışmalıyıq".*

Hazırda dünya nizamında baş verən proseslər böhranın qaçılmaz olduğunu və artıq çox yaxınlaşdığını göstərir. Böhranla mübarizənin effektivliyi üçün aparıcı beynəlxalq və maliyyə institutlarının rolunun müəyyən olunması zərurətə çevrilmişdir. Ona görə Azərbaycan prezidenti forumdakı çıxışı zamanı bunun üçün beynəlxalq təşkilatların və ölkələrin ərzaq böhranının nəticəsi olacaq miqrantların potensial artımı ilə bağlı vəziyyətin diqqətdə saxlanılmasının vacibliyini qeyd etdi.

Dünya ölkələri üçün problem yaranan əsas amillərdən biri də enerji bazarlarındakı qeyri-müəyyənlikdir. Prezident İlham Əliyev də çıxışında bu barədə danışaraq qeyd etdi ki, qlobal enerji bazarlarındakı vəziyyəti proqnozlaşdırmaq çox çətindir. Bazar trendləri, qiymətlərə təsir göstərən amillər sürətlə bir-birini əvəz edir. Mövcud vəziyyət isə istehsalçılarla istehlakçılar arasında qeyri-bərabərsizliyə yol açır. Hazırda dünya bazarlarında enerji daşıyıcılarının qiyməti kifayət qədər yüksəkdir. Bu, neft-qaz istehsalçısı olan ölkələrin proqnozlaşdırılardan daha böyük qazanc əldə etməsinə şərait yaradır. Ona görə də ilk baxışdan mövcud vəziyyətin bu ölkələr, o cümlədən Azərbaycan üçün sərfəli olduğunu düşünmək olar. Əslində isə mövcud vəziyyət öz riskləri ilə enerji istehsalçıları üçün də ciddi problemlər yaradır.

Azərbaycan prezidenti forumdakı çıxışı zamanı bu məqamın aydın izahını verərək qeyd etdi ki, əgər kimsə neft və qaz istehsal edən ölkələrini bu yüksək qiymətlərə görə çox sevindiyni düşünürsə, bu, düzgün dəyərləndirmə deyil. Azərbaycanın istəyi istehsalçılar və istehlakçılar arasında maraqlar tarazlığının, sabit bazarın təmin edilməsidir. Enerji istehsalçıları üçün arzu edilən vəziyyət əslində budur. Azərbaycanın fəal iştirak etdiyi OPEC+ formatında sayələr də belə bir məqsədə yönəlib. Prezident İlham Əliyev bütün bunların yeni çağırışlar olduğunu diqqətə çatdırdı. Durumun nə qədər sürətlə dəyişdiyini əyani bir misalla izah etdi: *"Mənim indi dediklərim altı ay bundan əvvəl burada əyləşərək söylədiklərimdən tamamilə fərqlidir. Bu, onu göstərir ki, hər şey dəyişə bilər, hər şey dəyişir və heç nə sabit deyil".*

Bütövlükdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin forumdakı proqram xarakterli nitqi qlobal gündəlikdə yer alan məsələlərin həllində yeni yanaşmaların müəyyənləşməsi baxımından aydın istiqamətlər verdi. Ümumilikdə isə Qlobal Bakı Forumu bu cür müzakirələr üçün mükəmməl platforma rolunda çıxış etdiyini bir daha təsdiqlədi.

IX Qlobal Bakı Forumunda iştirak etmək üçün 53 ölkədən 400-ə qədər nümayəndənin, o cümlədən indiki və sabiq dövlət və hökumət başçılarının Azərbaycanla gəlməsi ilk növbədə IX Qlobal Bakı Foru-

munun siyasi aktuallığını göstərdi. Eyni zamanda, bu tədbirdə aparılan müzakirələr, fikir mübadilələri dünya gündəmində yer alan ən mühüm problemlərin araşdırılmasına, həllinə töhfə verəcəyinə böyük ümidlər yaratdı.

Forumun təşkilatçısı olan Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi isə artıq qlobal problemlərin həlli yollarını araşdıran və bu barədə dünya ictimaiyyətini məlumatlandıran beynəlxalq mərkəzə çevrilib. 2012-ci ildə yaradılmış bu mərkəz Azərbaycan Respublikası Prezidentinin dəstəyi ilə fəaliyyətini davam etdirir.

Biz hamımız dünyanı daha da təhlükəsiz etmək üçün bir-birimizlə daha yaxından çalışmalıyıq.

İLHAM ƏLİYEV

Qeyri-hökumət təşkilatı kimi ətrafında müxtəlif xarici ölkələrin keçmiş dövlət və hökumət başçıları, nüfuzlu beynəlxalq ekspertləri birləşdirir. Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin əsas məqsədi dünyada sülh, dinc birgə yaşayış, ədalətin bərqərar olunması naminə həyata keçirilən qlobal tədbirlərə, birgə fəaliyyətlərə töhfə verməkdən ibarətdir. IX Qlobal Bakı Forumu da mərkəzin üzərinə düşən missiyanı uğurla yerinə yetirdiyini göstərdi.

Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi həqiqətlər

Prezident İlham Əliyev bu forumlarda çıxışı zamanı həmişə Azərbaycanın üzlaşdığı ədalətsizliklər, torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğal olunması barədə tədbir iştirakçılarını məlumatlandırdı. Ötən ilin noyabr ayında keçirilən VIII və bu günlərdə keçirilən IX forumlarda tədbir iştirakçıları Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki qələbəsindən sonra regionda yaranmış yeni reallıqlar barədə daha aydın təsəvvürlərə malik oldular.

IX forumda dövlətimizin rəhbəri Azərbaycanın zəfəri ilə başa çatmış Vətən müharibəsindən sonrakı vəziyyətlə bağlı fikirlərini, Qafqazda regional təhlükəsizliklə əlaqədar yanaşmalarını forum iştirakçıları və onların şəxsində dünya ictimaiyyəti qarşısında bir daha açıq şəkildə ifadə etdi: *"Azərbaycan müharibədə qalib gəldi, müharibə ədalətli idi, müharibə labüüd idi və ədalətin, beynəlxalq hüququn və Azərbaycan xalqının milli layiqətinin bərqərar olunması ilə nəticələndi. İndi biz sülh haqqında danışırıq. Hesab edirəm ki, belə uzunmüddətli qarşıdurmadan sonra ədaləti bərqərar edən və təcavüzkarı məğlub edən ölkənin qısa müddət ərzində sülh təklif etməsi dünyada nadir hallardan biridir. Müharibələr tarixinə baxsanız, bir çox hallarda bu mənzərə müşahidə edilmir".* Ermənistan Azərbaycan torpaqlarının təxminən 30 il işğalda saxlamaqla, öz təcavüzkar mövqeyi ilə əslində ümumən Cənubi Qafqazın inkişafına çox böyük zərbə vurdu. Bu 30 il region üçün itirilmiş illər oldu. Halbuki dövrün imkanlarından faydalanaraq bu bölgədə çox böyük uğurlara imza atmaq mümkündür. Məsələnin ibarətamiz tərəfi isə budur ki,

işğalçı siyasətdən ən çox itirən də elə Ermənistan oldu. Azərbaycanın uğurlu diplomatiyası, tarixi həqiqətlərimizin dünyaya düzgün çatdırılması sayəsində Ermənistan beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən işğalçı və təcavüzkar ölkə kimi tanındı. Azərbaycanın zəfəri, azad olunmuş yurdlarımızdakı mənzərə onların mahiyyətini bütün dünyaya göstərdi. Müharibə bitdikdən sonra hər kəs onların işğal zamanı hansı dağıntıları törətdiklərini gördü. İşğalçı ölkənin 30 il ərzində Azərbaycan torpaqlarında həyata keçirdiyi vandalizm aktları bütün ermə-

Nə üçün biz sülhü seçdik sualına cavab olaraq Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan Cənubi Qafqazda sabit, dayanıqlı inkişaf görmək istəyir: *"Bu, nadir fürsətdir. Cənubi Qafqaz üç Cənubi Qafqaz ölkəsinin müstəqillik illəri ərzində parçalanmışdır. Ermənistanın işğalı səbəbindən o, 30 il ərzində parçalanmışdır. İndi sülh, əməkdaşlıq yaratmaq vaxtıdır və Azərbaycan bunun üzərində çalışır".*

Yaranmış tarixi reallıqlar, gedən proseslərin məcrası Azərbaycanı bölgədə sülh və inkişafın təminatçısına çevirir. Regi-

grupu öz funksiyasını itirib. Artıq onlarla vidalaşmaq və qrupu təqaüdə göndərmək vaxtıdır. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, xüsusilə Rusiya-Ukrayna müharibəsindən sonra aydındır ki, Minsk qrupunun üç həmsədr ölkəsi bir araya gələ bilməz və biz bununla bağlı artıq mesajlar almışıq - bu qrupun həmsədrlik institutu fəaliyyət göstərməyəcək: *"Yəni, Minsk qrupu funksiyasını itirib. Bunu yenidən dirçəltmək cəhdləri də səmərəsizdir. Düşünürəm ki, bunun ən yaxşı yolu Minsk qrupuna əlvida deməkdir. Təşəkkür edirik və əlvida. Yox, yalnız əlvida demək olar. Yəni 30 il kifayətdir, təqaüdə çıxmaq vaxtıdır".*

IX Bakı Forumu dünya gündəmində yer alan ən mühüm problemlərin araşdırılmasına və həllinə töhfə verəcək

IX Qlobal Bakı Forumunda aparılan müzakirələrin və fikir mübadilələrinin dünya gündəmində yer alan ən mühüm problemlərin araşdırılmasına və həllinə töhfə verəcəyi şübhəsizdir. Eyni zamanda, forum Vətən müharibəsindən sonra regiondakı yeni reallıqların, Azərbaycanın sülh prosesi ilə bağlı təşəbbüsünün, bu istiqamətdəki addımlarının bir daha dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb etdi. Bu tədbirdə iştirak etmək üçün Bakıya qlobal siyasətçilər bir daha Azərbaycanın yürütdüyü qətiyyətli siyasətə şahidlik etdilər.

Eyni zamanda, onu qeyd etməliyə ki, Qlobal Bakı Forumu dünyanı, demək olar ki, bütün dövlətlərdən siyasətçiləri, diplomatları birləşdirən diskussiya və dialoq məkanını rolunu oynadı. Ötən 9 Forumun tərkibi göstərdi ki, bu diskussiyalara görkəmli dövlət xadimləri, tanınmış siyasətçilər qoşulurlar. Ona görə də bu Forumun dövlətlərarası əməkdaşlığa, siyasi münasibətlərə konstruktiv töhfə verdiyi, qarşılıqlı siyasi dialoq üçün əlverişli şərait yaratdığı şübhəsizdir.

Qlobal Bakı Forumu artıq öz əhəmiyyətinə görə lokal və regional münaqişələrin müzakirəsi çərçivəsindən çıxaraq bütün dünyada gedən proseslərə münasibət bildirən, qlobal problemlərin həlli yollarının müzakirəsinə yol açan bir mərkəzə çevrilib. Ona görə Forum müzakirə, dialoq xarakterli daşısa da, dünyanın qlobal məsələlərinin həllində müstəsna rol oynayır və bu da dövlətlərarası münasibətlərdə öz əksini tapır.

Bu tədbirin məhz Bakıda keçirilməsi isə Azərbaycana dünya miqyasında verilən böyük önəmin bariz nümunəsidir. Coğrafi baxımdan Şərqi Qərbin kəsişməsində yerləşən Azərbaycanın belə bir mötəbər forumlara ev sahibliyi etməsi ölkəmizin dünyada dialoqun qurulmasında mühüm rol oynadığını göstərir. O cümlədən, xalqımızın qədim tarixi, zəngin mədəniyyəti, tolerantlığı barədə vaxtilə yətinrincə məlumat olmayan dünya Azərbaycanı ildən-ildə daha yaxından tanıyır və onun artan gücünün, beynəlxalq nüfuzunun şahidinə çevrilir.

"Qlobal dünya nizamına təhdidlər" mövzusunda IX Bakı Forumu regionun gələcəyinə aydın baxışını, sülh və inkişaf perspektivlərini ortaya qoydu. Böyük ümidlər yaranan əsas məqam isə ondan ibarətdir ki, bu gün regiondakı reallıqları, əsas prosesləri məhz Azərbaycan dik-tə edir. Bu isə Cənubi Qafqazın rifahını, bu bölgədə yaşayan insanların fəxrə gələcəyi ilə bağlı arzularını gerçəkliyə yaxınlaşdırır.

Əvvəldə qeyd etdiyim kimi bu cür forumlar Azərbaycanı dünyaya daha yaxından tanıdır. Ola bilsin ki, hansısa tədbir iştirakçısı Azərbaycanla bağlı məsələlərlə məlumatlıdır. Lakin Bakıya gəlməyi onun təsəvvürlərini tamamilə yeniləyir. Nəzərə alsaq ki, bu cür forumların iştirakçıları əsasən ictimai rəyə təsir etmək iqtidarında olan insanlardır, o zaman onların əhəmiyyəti daha aydın görünür. Bu mənada Qlobal Bakı Forumu bütün parametrləri ilə yanaşı, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması baxımından ölkəmiz üçün olduqca mühüm platformadır.

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

BU EHTİŞAMLI GÜNLƏRƏ QARDAŞ TÜRKİYƏ İLƏ BİRGƏ ADDIMLAYIRIQ

Türkiyə adı Azərbaycanda həmişə uca tutulub. Sovetlər dönmədənə ayrılıq həsrətli el yaşayan soydaşlarımız nə qədər nisgилə dözüblər. Azərbaycan Respublikası müstəqillik qazandığı zaman onu ilk tanyan dövlət də Türkiyə Cümhuriyyəti olub. Elə həmin andan etibarən ulu öndər Heydər Əliyevin "bir millət, iki dövlət" kəlamı qarşılıqlı münasibətlərin təməl prinsipinə çevrildi. Bu gün Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri elə yüksək səviyyəyə gəlib çatıb ki, bu münasibətlərin dünyada bənzəri yoxdur. Ən önəmli də odur ki, bu münasibətlər nəinki iki ölkənin, eyni zamanda regional sabitliyin, barışın, yüksəlişin təmin olunmasına köklənib. İkinci Vətən müharibəsində doğma torpaqlarımızın 44 gün ərzində işğaldan azad edilməsi zamanı və postmüharibə dövründə qardaş Türkiyənin ölkəmizə göstərdiyi dəstək sözlə ifadə edilməyən minnətdarlıq hissləri doğurur. Şərqi Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi zonalarında reallaşdırılan layihələr, həyata keçirilən enerji və tikinti-quruculuq işlərində Türkiyə şirkətləri ön sırada dayanır. Türkiyə dövlətinin varlığı hər yerdə görünməkdədir. Prezident İlham Əliyevin "Türkiyə olan yerdə, Azərbaycan var" sözləri iki ölkə arasında inтиşar tapan dostluq və qardaşlıq əlaqələrini təəcəssim etdirir. Bu əlaqələr təkcə dövlətlər arasında deyil, həm də xalqlarımız arasında bütün səhərlərdə özünü bariz şəkildə göstərir. Azərbaycan neftini dünya bazarlarına çatdıran Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft boru kəmərinin, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəmərinin gerçəkləşməsi Azərbaycan-Türkiyə və Gürcüstan arasında unikal əlaqələr sistemi formalaşdırdı. Enerji sahəsində TANAP, TAP, nəqliyyat sahəsində Bakı-Tbilisi-Qars layihələri hər üç ölkənin strateji dayırını artırdı və Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyini zəncirində önəmli ölkəyə çevirdi.

Şərq və Qərb arasında enerji və nəqliyyat xətlərinin inkişaf etdirilməsi, bu istiqamətdə "Orta dəhliz" in yaradılması Gürcüstanın suverenliyinin və müstəqil-

liyinin möhkəmləndirilməsində, İran və Rusiya ilə qarşılıqlı faydalara əsaslanan münasibətlərin qorunması kimi məsələlərin Azərbaycanın dövlət maraqları nəzərə alınmaqla həll edilməsində mühüm rol oynadı.

Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrindən danışarkən, hərbi və müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq xüsusi şəkildə qeyd olunmalıdır. 1992-ci ildə Azərbaycan-Türkiyə hərbi əlaqələri, 1996-cı ildə hərbi təlim, texniki və elmi saziş, 2010-cu ildə isə Strateji Əməkdaşlıq və Qarşılıqlı Yardım haqqında saziş imzalandı. Önemli hadisələrdən biri də 2017-ci ildə tərəflər arasında Ali Hərbi Şura'nın yaradılması olmuşdur. Bundan sonra müdafiə sənayesi sahəsində əməkdaşlıq daha da dərinləşmiş, silahlı qüvvələrin modernləşdirilməsi istiqamətində birgə fəaliyyət həyata keçirilmişdir. Sonucda 2020-ci ildən başlayaraq Azərbaycan ordusunun Türkiyə ordusu modelinə keçdiyi baş vermişdir. Uzun illər davam edən hərbi əməkdaşlıq ikinci Qarabağ müharibəsi zamanı daha da sürətlənmişdir. Türkiyə Cümhuriyyətində hərbi təlim keçən və türk modeli ilə qurulan xüsusi

si bölmələrimizin müharibədə göstərdiyi rəşadət və qəhrəmanlıq Azərbaycan xalqının hər b tarixində parlaq səhifə açdı. Azərbaycanın Türkiyədən idxal etdiyi Bayraktar TB-2-lər Qarabağ səmalarında erməni qəsəbələri üçün əsl cəhənnəm kabusuna çevrilərək, onların məhv edilməsində fəvqəladə rol oynadı.

Ölkələrimiz arasında çoxşaxəli və çox-perspektivli əlaqələr mövcuddur ki, bunlar içərisində iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinə qarşılıqlı investisiyaların yatırılması xüsusi qeyd olunmalıdır. Son illər bu sərmayələrin həcmi sürətlə artmış və hər iki ölkə üçün strateji xarakter almışdır. Azərbaycanın Türkiyə iqtisadiyyatına yatırdığı investisiyaların əsasən enerji sahəsinin, Türkiyənin Azərbaycana qoyduğu investisiyalar isə qeyri-neft sektorunu əhatə edir. Azərbaycan dövlətinin ən çox investisiya qoyduğu dövlət olaraq Türkiyə enerji layihələrinə, neft emalı zavoduna, neft-kimya sektoruna, təbii qazın paylanmasına və s. sahələrə investisiya yatırmışdır. SOCAR 2008-ci ildə PETKİM ilə Türkiyə bazarına daxil olmuş və bu gündəək fəaliyyətini davam etdirir. SOCAR-ın Star Neft Emalı Zavo-

duna qoyduğu investisiya strateji mahiyyətə sahib edir. Digər mühüm investisiya qoyuluşu Trans-Anadolu Boru Kəməri layihəsidir. Avropada qaz böhranının yaşandığı bir vaxtda Türkiyənin böyük qaz ehtiyacının artdığını nəzərə alaraq, TANAP həm enerji təhlükəsizliyi, həm də resursların şaxələndirilməsi baxımından strateji əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan və Türkiyə arasında münasibətlər diplomatiyadan iqtisadiyata, humanitar sahədən energetikaya, nəqliyyata, ekologiyaya qədər bütün sahələri özündə ehtiva edir. Bu münasibətlərin zirvə nöqtəsi 15 iyun 2021-ci ildə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdوغان və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən imzalanan Şuşa Bəyannaməsidir. Bu tarixi və möhtəşəm sənəd iki gün fərqlər hər iki ölkənin parlamentlərində təsdiq edilmişdir. Bu sənədin imzalanması ilə bütün türk dünyasına gücümüzü və birliyimizi ifadə edən bir mesaj göndərilmişdir. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdوغانın "Azərbaycan təkdir, Türkiyə onun yanında" deməsi 44 günlük Vətən müharibəsində xalqımıza böyük güc və güvən bəxş etdi. Müharibə bitdikdən sonra hər iki dövlət başçısının iştirakı ilə Bakı şəhərində düzenlenen Zəfər Paradında türk və azərbaycanlı əsgərlərin çiyin-çiyinə inamla addımlaması bütün dünyaya türkün qüdrətini göstərdi. Bu gün Türkiyə və Azərbaycan regionda sabitliyi, əmin-amanlığın qarantı kimi çıxış edir və hər kəsi, o cümlədən işğalçı Ermənistanı da bu platformada iştirak etməyə çağırır. Ermənistan isə Azərbaycanın sülh və barış çağırışlarına adekvat cavab verə bilməyib. Bundan uduzan da elə Ermənistanın özü olacaq. 2018-ci ildən etibarən "Türkiyə Texnoloji Takımı" – T3 vaxqının təşkilatçılığı ilə hər il Türkiyədə keçirilən "TEKNOFEST" Aerokosmik və Texnologiya Festivalının bu il may ayının 28-də ilk dəfə Türkiyədən kənarda - Bakıda keçirilməsi bizim yaxınlığımızın və doğmalığımızın parlaq təzahürüdür. Elm, inkişaf və texno-

logiya festivali olan "TEKNOFEST" Azərbaycan ilə Türkiyənin sözdə deyil, işdə və əməldə bir olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirdi. Dünyanın ən məşhur aviasiya, kosmik texnologiyalar festivalı olan "TEKNOFEST" in Bakıda keçirilməsi həm də onu göstərdi ki, iki qardaş ölkə hər məsələdə olduğu kimi, müdafiə sahəsi sənayesində də bir vərədir.

Aviasiya, kosmik sənayə, rəqəmsal iqtisadiyyat, təhsil və digər sahələrin gənclər arasında təbliği, bu sahədə sahibkarlığın təşviq edilməsi məqsədilə keçirilən festival radiotexnika, peyk modelləşdirilməsi, pilotsuz uçuş aparatları sahələrində gənclərin bilik və bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi baxımından çox faydalıdır. Bu, hər iki ölkənin gəncləri qarşısında geniş üfüqlər açır, ən yeni texnologiyaların işlənilməsi hazırlanması üçün əsaslı addımların atılmasına imkan və şərait yaradır. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, Türkiyə hər zaman – şad gündə də, dar gündə də Azərbaycanın yanındadır. Bu gün Qarabağ və Şərqi Zəngəzur əsl tikinti meydanına çevrilib. Bu izdiham və qələbəliklə dolu günlərə ən çox sevinən, şadlanan da Türkiyədir. Bizim qədr Türkiyə də istayır ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərimiz minalardan təzə təmizlənsin, abadlaşsın, gözəlləşsın və həyat öz axarına düşsün. Burada tikinti-quruculuq işlərinə, həyat və fəaliyyətə funksional şəkildə təmin olunmasına ən çox cəhd göstərən də türk şirkətləridir. Vaxt gələcək Şərqi Zəngəzura, Qarabağda həyat çağlayacaq, bu yerlər laləzara çevriləcək, gülə-çiçəyə qorq olacaq. Dünyanın dörd bir yamandan turistlər axışığı gələcək və 30 il işğal altında saxlanılan, dağıdılıb talan edilən bu torpaqların əsl sahibinin kim olduğunu öz gözləri ilə görəckəklər. Bu ehtişamlı və qiymətverici günlərə canımız, qanımız Türkiyə ilə birgə addımlayacağıq.

**Zülfü İLYASOV,
"İqtisadiyyat" qəzetinin
xüsusi müxbiri**

Mərkəzi Bankın sahələrarası maliyyə axınlarının təhlili hesabatı yayımlanıb

Azərbaycan Mərkəzi Bankı (AMB) özünün strateji kommunikasiya missiyasına uyğun olaraq cəmiyyətdə maliyyə savadlılığının yüksəldilməsi, iqtisadi təhlil imkanlarının artırılması, habelə adekvat iqtisadi gözləntilərin formalaşdırılması istiqamətində kommunikasiya kanalları vasitəsilə hədəf qruplarının, o cümlədən ictimaiyyətin aktiv məlumatlandırılması və maarifləndirilməsi işlərini davam etdirir. Bu əsasda dövrü olaraq statistik və təhlili hesabatlar, icmallar, bülletenlər, tədqiqat işlərinin nəticələri geniş auditoriyaya təqdim olunur.

AMB-dən bildirilib ki, bu xüsusda Mərkəzi Bank tərəfindən növbəti təhlil sənədi kimi 2022-ci

İlin ikinci rübü üzrə Sahələrarası maliyyə axınlarının təhlili hesabatı hazırlanıb. Hesabat sənədi dövr ərzində bütövlükdə iqtisadiyyatda, o cümlədən ayrı-ayrı iqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə ödəniş daxilolmalarının təhlilinə həsr olunub. Sahələrarası maliyyə axınlarının verilənlər bazası real vaxt rejimində hesablaşmalar sistemi (AZIPS) üzərindən daxil olan ödəniş məlumatları əsasında qurulub. Hesabat 2018-ci il yanvarın 1-dən 2022-ci il iyunun 30-dək olan dövrü əhatə edən günlük məlumatlar əsasında hazırlanıb. Hesabatda iqtisadi fəaliyyət sahələri üzrə ödəniş daxilolmalarının dinamikası, həmçinin dövrlər üzrə müqayisəli təhlil aparılıb.

Sığorta agentinin qüvvəsini bərpa edib

**«GESCO» ASC-nin 31 dekabr 2021-ci il tarixinə
BALANS HESABATI**

	Qeyd	31.12.2021 v	31.12.2020 v
AKTİVLƏR			
<i>Uzunmüddətli aktivlər</i>			
Təpəş, tikili və qurular			
Məşin və avadanlıqlar	6	8 885,76	11 107,20
Nəqliyyat vasitələri	7	2 222 934,59	1 854 255,60
Digər əsas vasitələr	8	389 047,55	435 123,13
Qeyri-maddi aktivlər	9	12 400,29	13 178,10
İnvestisiyalar			
Sən uzunmüddətli aktivlər			
Cami		2 633 268,19	2 314 264,03
<i>Qısamüddətli aktivlər</i>			
Əhvalat	10	5 602,80	10 943,80
Qısamüddətli debitor borcları	11	1 119 614,56	1 286 481,03
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	12	2 307 719,22	3 141 863,32
Sən qısamüddətli maliyyə aktivləri	13		
Cami	14	4 642 092,40	36 349,64
QƏMİ AKTİVLƏR		8 075 028,98	2 772 657,79
KAPİTAL		10 708 297,17	5 086 921,82
Ödənilmiş nominal (Nizamnəmə) kapitalı	15	4 000,00	4 000,00
Kapital əhvalatları			
Hesabat dövrünün xalis mənfəəti	-	-	1 503 736,32
Bölgələndirilməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərərlər)	-	-	1 965 483,53
QƏMİ KAPİTAL		4 000,00	3 473 219,85
ÖHÜMLÜKLƏR			
<i>Uzunmüddətli öhdəliklər</i>			
Uzunmüddətli faiz xərcələri yaranan öhdəliklər			
<i>Qısamüddətli öhdəliklər</i>			
Ahımın avansları		656 701,70	177 148,02
Vergilər üzrə öhdəliklər	16	1 308 993,00	492 811,96
Qısamüddətli kreditör borcları	17	85 302,48	115 699,79
Sən qısamüddətli öhdəliklər	18	8 653 299,99	828 204,02
QƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHÜMLÜKLƏR		10 708 297,17	1 613 701,97
QƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHÜMLÜKLƏR		10 708 297,17	5 086 921,82

MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏRLƏR HESABATI

	Qeyd	2021-ci il	2020-ci il
Əsas əməliyyat gəliri	19	23 369 450,56	14 623 230,01
Satışın maya dəyəri	22-23	-19 512 649,86	-12 981 239,3
Ünvanı mənfəət		3 856 800,70	1 641 990,64
Sair əməliyyat gəlirləri	20	78 200,00	241 945,15
İnşibati xərclər		-	-
Əməliyyat mənfəəti (zərər)		3 935 000,70	1 883 939,79
Maliyyə gəlirləri			
Maliyyə xərcləri			
Fövqqlad gəlirlər	21		
Fövqqlad xərclər	22		
Gəlirdən çıxılan vergilər və yığımalar		- 4 220,82	- 4 269,39
Vergitəmədən əvvəl mənfəət (zərər)		3 930 779,88	1 879 670,40
Mənfəət vergisi	25	- 786 155,98	- 375 934,08
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)	26	3 144 623,91	1 503 736,32
Mənfəətdə iştirak payı:			
Səhmdarların payı		39 307,80	18 796,70
Azlıqların payı			
Səhmdarların payına düşən bir səhmin mənfəəti:			
1 (bir) səhmin əsas mənfəəti	26	31 446,24	15 037,36

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

	2021-ci il	2020-ci il
Əməliyyat fəaliyyətinin pul vasitələri ilə həyata keçirildiyi göstəriciləri		
Hesabat dövrünün mənfəət/zərərləri	3 930 779,88	1 879 670,40
Mənfəət vergisi üzrə xərclər	- 786 155,98	- 375 934,08
Qeyri-pul maddələri üzrə gəlirlər və xərclər:		
Əsas vasitələrin amortizasiyası	840 461,52	731 173,68
Qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası	1 377,81	
Əsas vasitələrin satışından və xaricəmədən gəlirlər/zərərlər	78 200,00	729 602,69
Dövlətyə kapitaldan dəyişikliklər:		
Ehtiyatlar üzrə artım/azalma	102 341,00	- 92 048,80
Əməliyyat debitor borclarından artım/azalma	166 866,47	17 359 356,04
Sair qismüddətli aktivlərdə artım/azalma	- 4 605 722,56	- 36 369,64
Sair maliyyə aktivləri		
Cari vergi ödəmələri	816 181,05	130 669,29
Əməliyyat kreditör borclarından artım/azalma	449 156,37	- 1 657,18
Sair qismüddətli ödəmələrdə artım/azalma	7 825 257,79	

at fəaliyyətdən yaranan pul nin xalis hərəkəti	8 818 743,34	2 205 750,32
---	--------------	--------------

Vəsaitlərin hərəkəti		
Əsas vəsaitlərin alınması	- 1 239 043,49	- 684 259,62
Komissiya yığılması və ödənilmiş digər əşyalar məbləğləri daxil olmaqla, uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin əldə edilməsi üçün, eləcə də uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinə aid edilən, kapitallaşdırılmayan məsrəfləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin xaricəmələri, uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin satışından pul vəsaitlərinin daxiləmələri		
Səhm alınması üçün pul vəsaitinin xaric olması		
İnvestisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fəvqəladə daxiləmələri və xaricəmələri		
İnvestisiya fəaliyyətinə yarayan pul vəsaitlərinin satışından	- 1 239 043,49	- 684 259,62

ünli xans hərəkəti		
əşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul		
nin hərəkəti		

Sonun bakiyesi		
Kapital etiyatlarının döyşismesi		
Tesvissâzlerin borcunun bölüşdürölmişmiş münâfâat hesabına avâzlaşdırılması		- 166 255,37
Dividendler ve buna övser ödömler sköindö pul vâsâitlerinin xârcölânöl	- 6 613 843,75	- 325 215,09
Mâliyâzlaşdırma özi faaliyetöyden pul vâsâitlerinin xâlis hâreketi	- 6 613 843,75	- 491 470,46
Pul vâsâitlerinin ve bank övverdraftlarının xâlis artması (azalması)	965 856,10	1 030 020,24
Ölin avâzölnda pul vâsâitleri ve bank övverdraftları	1 341 863,32	311 843,08
Öl örzindö pul vâsâitlerinin ve onlârlöl ekvivalentlerinin artması (azalması)	965 856,10	1 030 020,24
Ölin sonunna pul vâsâitleri ve bank övverdraftları	2 307 719,42	1 341 863,32

Sosial və işsizlikdən sığorta daxilolmaları proqnozu üstələyib

Cari ilin 6 ayında məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə daxilolmalar 2 mlrd 225 milyon 624.2 min manat, işsizlikdən sığorta üzrə daxilolmalar isə 77 milyon 35.8 min manat olub. Bu barədə

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov öz rəsmi Twitter səhifəsində yazıb. Nazir qeyd edib ki, bu sığorta haqları üzrə daxilolmaların icrası proqnozlaşdırılan nisbətən müvafiq olaraq 111.9% və 117.9% təşkil edib.

SÖRBƏST AUDİTOR	INDEPENDENT AUDITOR
Azərbaycan Respublikası, AZ1130	24A/23 A. Nəhçivani street
Bakı şəhəri, Ə. Nəxrami küç. 24A/23	AZ1130, Bakı Azerbaijan
VÖEN: 1005147262	TAX ID: 1005147262
Audit icazəsi: SA/387	Audit License: SA/387
	email: aliyevali2012@gmail.com

[illegible]

Fəaliyyətin fəasilizəliyinə dair əhəmiyyətli qeyri-müəyyənlik
Mən dəqiqən "GESCO" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin maliyyə hesabatlarına dair izahedici qeydlərinə olan koronavirus infeksiyasının yayılması zərərində və bunun itirəndə nəticələri ilə bağlı şirkətin fəaliyyətinin davam etdirilməsində dair qeyri-müəyyənlik faktorlarına yönəlmək istərdim. İzahedici qeydlərdə bazarı zərərində "GESCO"

Mykolas Kelelauskas gyveno rėmė ir palaikė įvairius fašistinius ir kairiųjų ekstremizmo judėjimus, dalyvavo karo nusikaltimuose, buvo įsitraukęs į sovietinio rezistencijos judėjimą. Jis palaikė kairiųjų ir dešiniųjų ekstremizmo judėjimų susiliejimą.

[illegible][illegible][illegible]

Mən həmçinin subyektlərin azad edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat verərkən ki, müstəqilliyi və müstəqilliyinə təsir etməsi işdarlarıdır şəklində göstərən bütün şlaxlər və digər məsələlər, habelə müvafiq olduğuqda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyə dair müvafiq etdi normalarına rəyət etməmiş.

[illegible]

21-27 iyul 2022-ci il

Azərbaycanın uğurlu enerji diplomatiyasının mü-
hüm göstəricilərindən biri də hər il Bakıda keçirilən
Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisidir. Əvvəlcə
onu qeyd edək ki, Azərbaycan yalnız bölgənin lideri,
dünyada söz sahibi ölkə olması və müstəqil siyasət
həyata keçirməsi ilə tanınır. Vətən müharibəsindəki
Zəfəri ilə dünyanın daha yaxından tanıdığı Azərbay-
canı dünyaya layiqincə təqdim edən başqa bir səbəb
respublikamızın dünyada sülhün və təhlükəsizliyin
möhkəmlənməsinə, milli və ümumbəşəri dəyərlərin,
multikulturalizm ənənələrinin qorunub saxlanma-
sına və inkişaf etdirilməsinə, problemlərin həllinə
dəyərli töhfələr verməsidir. Artıq xeyli müddətdir ki,
ölkəmiz bütün dünyanın diqqət mərkəzində olan mü-
hüm məsələlərin müzakirə olunduğu siyasi, iqtisadi
və humanitar mərkəz kimi tanınır. Qlobal tərəfdaş-
lığın, sivilizasiyalararası əməkdaşlığın ən səmərəli
platformasına çevrilən Azərbaycan çox mühüm fo-
rumlara, konfranslara evsahibliyi edir, irəli sürdüyü
qlobal miqyaslı təşəbbüslər beynəlxalq birlik tərəfin-
dən daim dəstəklənir. Bakı Beynəlxalq Humanitar
Forumu, Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu və digər
tədbirlər məhz Azərbaycanda keçirilir.

Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi də Azər-
baycanın uzun illərdir ki, evsahibliyi etdiyi və qlobal
miqyasda maraqla qarşılanan tədbirlərdən biridir.
İlk dəfə Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi 1994-
cü ildə, Azərbaycan neft sənayesinin və ümumilik-
də ölkə iqtisadiyyatının inkişafında yeni dövrün
başlandığını bildiren “Əsrin Müqaviləsi”nin elə
həmin ilin sentyabr ayında imzalanması ərafında
baş tutub. O vaxt ümummilli lider Heydər Əliyev
Azərbaycanın neft-qaz sənayesində ilk ixtisaslaşdı-
rılmış sərginin keçirilməsi təşəbbüsünü dəstəkləyib
və həmin dövrdən etibarən Beynəlxalq Xəzər Neft
və Qaz Sərgisi neft, qaz və energetika sahəsində
aparıcı peşəkarların görüş yerinə çevrilib və bu-
rada gələcək əməkdaşlığa dair memorandumlar,
eləcə də saziş və müqavilələr imzalanıb. Regionda
neft-qaz sənayesinin əsas tədbiri və tanınmış bey-
nəlxalq platforması olan Xəzər Neft və Qaz sərgisi
həmçinin hər il Xəzəryanı regionun əsas neft-qaz
layihələrinin müzakirəsi və enerji təhlükəsizliyinin
təmin olunması məqsədilə ən yüksək səviyyəli rəh-
bər işçilərinin öz meydançasında bir araya gətirir.
Sərgi yarandığı ilk günlərdən respublika rəhbərliyi-
nin ciddi diqqəti altındadır. Hər il Prezident İlham
Əliyevin açılış mərasimində iştirakı sərginin yük-
sək statusunu bir daha təsdiqləyir. Uzun illər uğur
qazandıqları üçün sərgiyə ABŞ, Böyük Britaniya,
Türkiyə və digər ölkələrin birinci şəxsləri öz təbrik
məktublarını göndərirlər.

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
və SOCAR Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisinə
dəstək göstərirlər. Sərginin təşkilatçıları qismin-
də “Itoca Caspian” və “ITE Group” şirkətləri çıxış
edirlər. Sərgi iştirakçılarının siyahısına qlobal neft
və energetika sektorunu təmsil edən aparıcı şirkət-
lər daxildir. Bu il sərgidə iştirak edən şirkətlər neft
hasilatı və enerji resurslarının daşınması, neft-qaz
saxlama sistemlərinin təmin edilməsi üzrə avadan-
lıq, xidmət və innovativ texnologiyaların geniş çe-
şidini, platforma və üzən qazma qurğularını, boru-
ların çəkilməsi və boru kəmərlərinin təhlükəsizlik
sistemlərinin təmin edilməsi, eləcə də servis xid-
mətlərinin təqdim edilib.

İştirakçıların 55 faizini Xəzər Neft və Qaz sərgisinin
daimi iştirakçıları təşkil edir. 1994-cü ildən etibarən
hər il sərgilərin təşkili, miqyasının, əhatə dairəsinin
genişlənməsi, iştirakçıların sayının yüksəlməsi, təb-
riklər - bütün bunların əsası ulu öndər tərəfindən
qoyulmuş Azərbaycanın neft strategiyasının uğuru
və təntənəsi kimi qiymətləndirilir.

Bakı Enerji Həftəsi

Koronavirus pandemiyasının yaratdığı ikillik fa-
silədən sonra Bakı Enerji Həftəsi (“Baku Energy
Week”) çərçivəsində bu il iyunun əvvəllərində Bakı
Ekspo Mərkəzində növbəti Beynəlxalq Xəzər Neft
və Qaz Sərgisi keçirildi. Sayca 27-ci olan bu dəfəki
sərgidə 30 ölkəni təmsil edən 249 şirkətin bir-birin-
dən maraqlı və məlumat baxımından zəngin stand
və ekspozisiyaları istər iştirakçıların, istərsə də zi-
yarətçilərin diqqət mərkəzində oldu.

*Lakin bu dəfəki Neft və Qaz Sərgisi Bakı Enerji
Həftəsi çərçivəsində keçirildi. Bakı Enerji Həftə-
sində “ACWA Power”, BP, “Equinor”, “Masdar”,*

Neft, qaz və energetika sahəsində peşəkarların görüş yeri...

*İNPEX, “Türkiye Petrolleri”, “Baker Hughes”,
“Microsoft”, “PASHA Bank”, “TechnipFMC”, “Te-
naris”, “TotalEnergies”, “Uniper”, “Azeri MI Dril-
ling”, AZFEN, “Baku Steel Company”, “Caspian
Drilling”, “Caspian Marine Services Limited”, “Er-
nst & Young”, “Global Energy Azerbaijan Mana-
gement”, “Tekfen”. “Bos Shelf”, “Gazprombank”,
“Equinor”, “Schlumberger” kimi şirkətlərin iştirakı
bu tədbirin yüksək statusundan xəbər verir.*

İyunun 1-dən 4-dək davam edən Bakı Enerji Həftəsi
öz brendi altında 3 böyük tədbiri birləşdirmişdi:
27-ci Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz, 10-cu Yubi-
ley Xəzər Beynəlxalq Energetika və Bərpa Olunan
Enerji sərgiləri və Bakı Enerji Forumu. Tədbirlərdə
dünyanın enerji nəhəngləri yenidən bir araya gəl-
dilər, daha dayanıqlı və təhlükəsiz enerji güclərinin
yaradılması üçün yeni əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq
əlaqələri yaratdılar.

Neft və Qaz Sərgisində SOCAR, ölkəmizdə ən iri
neft-qaz və ixrac layihələrinin əməliyyatçısı olan
BP (Böyük Britaniya), onların tərəfdaşları - “Total”
(Fransa), “Equinor” (Norveç), “İnpeks” (Yaponiya),
“Türkiye Petrolleri” (Türkiyə), bir sözlə, 30 ölkəni
təmsil edən 249 şirkət öz nailiyyətlərini nümayiş et-
dirdi. Hansı ölkəni və hansı sahəni əhatə etməsin-
dən asılı olmayaraq, bütün şirkətlər sərgidən məm-
nun qaldılar. Aydın məsələdir ki, Beynəlxalq Xəzər
Neft və Qaz Sərgisinin Azərbaycan üçün böyük
əhəmiyyəti var. İlk növbədə, dünyanın ən qabaqcıl
və müasir texnologiyaları ilə Azərbaycan tanış olur,
öyrənir. Digər tərəfdən də respublikamız özünün
əldə etdiyi nailiyyətləri nümayiş etdirir. Qonaqlar,
həmçinin ölkəmizlə yaxından tanış olmaq və xalqı-
mızın qədim tarixi və mədəniyyətinə bələd olmaq
imkanı qazanırlar. Prezident İlham Əliyevin iyu-
nun 1-də Bakı Ekspo Mərkəzindəki çıxışında dedi-
yi kimi: *“Artıq 27-ci dəfədir keçirilən Xəzər Neft və
Qaz Sərgi və Konfransı global enerji şirkətlərinin
o vaxt müstəqilliyini yenidən qazanmış, bir çox çə-
tinliklərlə üzlaşmış, arazisinin əhəmiyyətli hissə-
si işğal olunmuş və bir çox çağırışlarla üzlaşmış
Azərbaycana diqqətinin cəlb edilməsində çox əhə-
miyyətli rol oynamış”*.

27-ci Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisi də bu
baxımdan vacib məqamlarla yadda qaldı. Sərgi-
də Almaniya, Rumıniya, Rusiya milli pavilyonla
iştirak etdi. Bərpa olunan enerji sahəsində pilot
layihələr, yaşıl enerji zonası, dəniz külək enerjisi
potensialı, yaşıl hidrogen kimi məsələlər bu sərgi-
nin yenilikləri idi. Şirkətlər neft hasilatı və enerji
daşıyıcılarının nəqli, neft və qazın saxlanması üçün
anbar sistemlərinin təmin edilməsi və servis xid-
mətləri sahəsində innovativ texnologiyaları, habelə
regionun mövcud və gələcək neft-qaz layihələrini
və digər nailiyyətlərini nümayiş etdirdilər. Ənənə-

vi Xəzər Neft və Qaz sərgisi bu dəfə də dünyanın
müxtəlif ölkələrindən energetika sənayesinin lider-
lərini bir araya gətirdi.

Sərgidə diqqəti cəkən məqamlardan biri də ABŞ
dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə müavi-
ninin müşaviri xanım Laura Loxmanın ABŞ Prezi-
denti Cozef Baydenin Azərbaycan Prezidenti İlham
Əliyevə ünvanladığı məktubu oxuması oldu. Bu
yaxınlarda ABŞ ilə Azərbaycan arasında diploma-
tik münasibətlərin qurulmasının 30 ilə tamam oldu.
ABŞ ötən dövrdə olduğu kimi, bu gün də Azər-
baycanın sadıq tərəfdaşı kimi qalır. Məktubda əksini
tapan önəmli məsələlərdən biri də Prezident İlham
Əliyev sayəsində Azərbaycanın tam potensialına
nail olunması, o cümlədən şəxələndirilmiş iqtisa-
diyyatın təşviqi, bərpaolunan enerji mənbələrinə
investisiyaların yatırılması ilə iqlim dəyişikliyinə
qarşı mübarizədə qlobal səylərə töhfənin verilməsi,
qanunun aliliyi və hesabatlılığın möhkəmləndiril-
məsi, vətəndaşların yaşayış səviyyəsinin yüksəldil-
məsi istiqamətində davamlı addımlarının alqışlan-
masıdır. Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata
keçirilən siyasi, iqtisadi, sosial, hüquqi islahatlar
və onların nəticələri həm ölkə daxilində, həm də
ölkədən kənardə yüksək qiymətləndirilir, Azər-
baycanın nüfuzunu artırır. Bütün bunlar bir daha
göstərir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin
yürütdüyü balanslı siyasət, əsas hədəf və məqsəd-
lərə nail olmaq üçün həyata keçirdiyi pragmatik və
çevik strategiya, verilən qərarlar ölkəmizin iqtisa-
di, siyasi nüfuzunu artırmaqla yanaşı, regionda və
dünyada sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin təmi-
nində ölkəmizin iştirakını, mövqeyini daha da güc-
ləndirir.

**“Enerji keçidi” və ya “Yaşıl enerji” qlobal
enerji siyasətinin proritət müzakirələridir**

10-cu Yubiley Xəzər Beynəlxalq Energetika və Bərpa
Olunan Enerji Sərgisi də Bakı Enerji Həftəsinin
ən maraqlı və yaddaqalan tədbirlərindən biri oldu.
Sərginin ekspozisiyası beynəlxalq və yerli şirkətlə-
rin energetika və bərpa olunan enerji mənbələrinin
inkişafı və istifadəsi sahəsində ən son təkliflərini
təqdim etdi.

Məlumdur ki, zaman dayanıqlı və təmiz enerji güc-
lərinin artırılması, yeni enerji marşrutlarının müəy-
yən edilməsi kimi vəzifələri gündəmə gətirmişdir.
Bunu nəzərə alaraq, Azərbaycan xüsusilə bərpaolu-
nan enerji növlərinin inkişafı istiqamətində davam-
lı layihələr həyata keçirir.

Bakı Konqres Mərkəzində keçirilən Bakı Enerji Fo-
rumunda qlobal enerji perspektivləri, «enerji keçidi»,
«yaşıl enerji»yə keçidin maliyyələşdirilməsi,
qaz təchizatı məsələləri, Xəzər regionunda kəşfiy-
yat və hasilat imkanlarının xəritəsi və bir sıra di-
gər aktual məsələlər müzakirə olundu. Dünyanın

20 ölkəsindən 400-dən çox nümayəndə iştirak etdi.
Programa 50 məruzəçinin 25-dən çox mövzusu
daxil idi. Bir sözlə, Bakı Enerji Forumu enerji sek-
torunun əsas tədbiri statusu qazanmış Xəzər Neft
və Qaz Konfransının ənənələrini davam etdirməklə
yanaşı, gündəliyini yeni enerji seqmentləri ilə ge-
nişləndirdi.

Təsədüfi deyil ki, Bakı Enerji Həftəsində bərpaolu-
nan enerji məsələsi müzakirə edilən əsas mövzu-
lardan biri idi. Bu da təsadüfi deyil. Çünki dünya
ölkələrinin üzlaşdığı çağırışlar və qlobal enerji ba-
lansında gözlənilən struktur dəyişikliyi region üçün
də dayanıqlı və təmiz enerji güclərinin artırılması,
yeni enerji marşrutların müəyyən edilməsi kimi və-
zifələri gündəmə gətirmişdir. Qeyd edildiyi kimi,
qlobal və regional enerji təhlükəsizliyinin təmin
olunmasına töhfə verən Azərbaycan, xüsusilə bər-
pa olunan enerji növlərinin inkişafı istiqamətində
davamlı layihələr reallaşdırır. Prezident İlham Əli-
yevin Bakı Enerji Həftəsinin iştirakçılarına ünvan-
ladığı məktubunda bu barədə belə deyilir: *“Azər-
baycanda enerji təhlükəsizliyinə, xüsusilə “yaşıl
enerji” siyasətinə münasibətdə uzunmüddətli hə-
dəflər müəyyən edilmişdir. Enerji sahəsində açıq,
şəffaf, biznes maraqlarına xidmət edən və nəticələrə
hesablanmış əməkdaşlıq və qarşılıqlı dəstək bizim
daimi prinsiplərimizdir. 2030-cu ilədək olan dövrdə
biz “yaşıl artım” ölkəsinə çevrilməyi və təmiz
ətraf mühitə nail olmağı sosial-iqtisadi inkişafa
dair milli prioritetlərdən biri kimi müəyyənləşdir-
mişik. Belə bir siyasət regionda enerji sahəsində
uğurlu transformasiya üçün mükəmməl bünövrəni
təmin edəcəkdir. Ölkəmizdə mövcud olan sabit-
lik, iqtisadi inkişaf, müasir infrastruktur, əlverişli
biznes mühiti və böyük enerji potensialı bərpaolu-
nan enerji növlərinin istehsalı və ixracı sahəsində
geniş perspektivlər yaratmışdır. Azərbaycan enerji
sahəsində böyük təcrübəsi olan şirkətlərlə birlikdə
bərpaolunan yeni enerji güclərini inkişaf etdirməyə
hədəflənən iri layihələrin icrasına başlayıb”*.

Qlobal enerji siyasətində əsas istiqamətlərdən biri
enerji keçididir. Enerji keçidi ən müasir texnolo-
giyalar tətbiq edilməklə ənənəvi enerji resurslarının
bərpa olunan enerji mənbələri ilə əvəz edilməsini,
yəni yaşıl enerjinin özündə ehtiva edir. Bu gün dün-
ya ölkələrinin qarşıya qoyduqları iqlim hədəflərindən
biri “yaşıl enerji” keçidini sürətləndirməkdir.
Beynəlxalq təşkilatlara görə bərpaolunan enerjidən
istifadənin genişləndirilməsi enerji keçidinin vacib
sütunlarından və sürətlə inkişaf etdirilməlidir.
Respublikamızın enerji siyasətində «enerji keçidi»
və «yaşıl enerji»yə keçid əsas yerlərdən birini tutur.
Bu məsələ “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inki-
şafa dair Milli Prioritetlər”də öz əksini tapmışdır.
*«Strateji dövrdə qabaqcıl ölkələrdə alternativ və
bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə xüsusilə
daha çox artacaqdır. Bunu nəzərə alaraq, ölkədə
enerjidən səmərəli istifadə edilməsi və yeni daya-
nıqlı enerji mənbələrinə üstünlük verilməlidir. İn-
diki və gələcək nəsillərin tələbatını dolğun ödəmək
məqsədilə ekoloji baxımdan əlverişli olan “yaşıl”
texnologiyaların tətbiqi genişləndirilməlidir. El-
mi-texniki potensiala əsaslanmaqla iqtisadiyyatın
bütün sahələrində alternativ və bərpa olunan ener-
ji mənbələrinin ilkin istehlakda payı artırılmaqla
iqlim dəyişikliklərinə təsir azaldılmalıdır»*, - deyə
sənəddə qeyd olunur.

Azərbaycanda bərpa olunan enerjinin payının artırıl-
ması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Bütün
bunlar müasir çağırışların respublikamızda sürət-
lə reallaşdığını göstərir və qlobal enerji bazarında
mövqelərimizi gücləndirir. Respublikamızda ke-
çirilən sərgilər və forumlar isə enerji sənayesinin
aparıcı təmsilçiləri ilə görüşmək, ən son texnoloji
məhsulları görmək, yeni səmərəli və qarşılıqlı fayda-
lı əlaqələr qurmaq və mövcud əlaqələri genişləndir-
mək, perspektiv əməkdaşlıqlar üçün unikal imkanlar
yaradır. Hər il bu sərginin keçirilməsi, ildən-ildə əhatə
dairəsinin genişlənməsi, iştirakçıların sayının artma-
sı Ulu Öndər tərəfindən qoyulmuş və Prezident İl-
ham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi Azərbaycanın
neft, enerji təhlükəsizliyi strategiyasının uğuru və
təntənəsidir. Ölbəttə ki, bu gün əldə olunan naili-
yətlərdə bu tədbirlərin çox böyük rolu olub.

“İQTİSADİYYAT”

Azərbaycan və Aİ arasında enerji dialoqu davam edir

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Azər-
baycanda səfərdə olan Avropa İttifaqının enerji
məsələləri üzrə komissarı Kadri Simsonla gö-
rüşüb. Görüşdə Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti İlham Əliyev və Avropa Komissi-
yasının Prezidenti xanım Ursula Fon der Lya-
yen tərəfindən imzalanmış “Avropa Komissi-

yası tərəfindən təmsil olunan Avropa İttifaqı
ilə Azərbaycan Respublikası arasında enerji
sahəsində Strateji Tərəfdaşlığa dair Anlaşma
Memorandumu”nun energetika sahəsində
müxtəlif istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın daha
da genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar aç-
dığı vurğulanıb.

Energetika Nazirliyinin mətbuat xidmətindən
bildirilib ki, tədbirdə Cənub Qaz Dəhlizinin ge-
nişləndirilməsi, dekarbonizasiya, enerji keçidi,
hidrogen də daxil olmaqla bərpa olunan ener-
ji, enerji səmərəliliyi, elektrik enerjisi, “yaşıl
enerji” texnologiyaları sahələrində əməkdaş-
lıqla bağlı müzakirələr aparılıb. Bərpa olunan
mənbələrdən istehsal olunan enerjinin elektrik
şəbəkəsinə inteqrasiyası, dənizdə külək ener-
jisi, hidrogen iqtisadiyyatı, karbon ticarəti, is-
tixana qazları emissiyalarının azaldılması kimi
sahələrdə təcrübə mübadiləsinin vacibliyi vur-
gulanıb.

Görüşdə işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə
Yaşıl Enerji Zonasının yaradılması istiqamə-
tində görülən işlər haqqında məlumat verilib,
bərpa olunan enerji, o cümlədən Xəzər dəniz-
zinin Azərbaycan sektorunda külək enerjisi
layihələrinə və Azərbaycan-Gürcüstan-Rumu-
niya Qara dəniz sualtı kabel layihəsinə dəstək
imkanlarının, bununla yanaşı, Azərbaycandan
Avropaya hidrogen ixracı potensialının araş-
dırılması kimi bir sıra məsələlər ətrafında fikir
mübadiləsi aparılıb.

Elektron Təhlükəsizlik Xidməti istifadəçiləri qurğular üçün yeni zərərverici proqram barədə xəbərdar edib

Elektron Təhlükəsizlik Xidməti xəbər verir ki, “And-
roid” platformasında mövcud olan və 3 milyondan
çox istifadəçinin yüklədiyi bəzi tətbiqlərdə “Autoly-
cos” adlı yeni zərərverici proqram aşkarlanıb.
Xidmətdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, bu proqram
istifadəçiləri gizli şəkildə ödənişli xidmətlərə abunə
edir və onlara məxsus fərdi məlumatları ələ keçirir.
“Autolycos” adlı yeni zərərverici proqramın hazırda
mövcud olduğu tətbiqlərə “Funny Camera”, “Ra-
zer Keyboard & Theme”, “Vlog Star Video Editor”,
“Creative 3D Launcher”, “Wow Beauty Camera”,
“Gif Emoji Keyboard”, “Freeglow Camera 1.0.0” ,
“Coco Camera v.1.1” daxildir.

Elektron Təhlükəsizlik Xidməti istifadəçilərə bu
tipli zərərverici proqramlardan qorunmaq üçün
qurğularımızda yuxarıda adları sadalanan tətbiqlər
mövcuddursa, onları vaxt itirmədən silməyi, tət-
biqləri yalnız rəsmi və təsdiqlənən mənbələrdən
yükləməyi, “Android” əməliyyat sistemi ilə iş-
ləyən qurğularınızda arxa fonda internet istifadəsi
və batareya sərfiyyatı çox olan tətbiqlərə şübhə ilə
yanaşmağı və istifadə etmədiyiniz tətbiqləri qur-
ğularınızdan silməyi, qurğularınızda təhlükəsizlik
yenilənmələrini quraşdırmağı və antivirus həllərin-
dən istifadə etməyi tövsiyə edir.

Bu günlərdə Azərbaycanın ilk Ombudsmanı, Beynəlxalq Sülh Mükafatı laureatı, "Şöhrət" və "Şərəf" dövlət ordenlərinin sahibi Elmira Süleymanova 85 yaşını qeyd edir.

Bu nəci, ədalətli, qayğıkeş, səmimi insan həyatı və fəaliyyəti boyu yüksək ləyaqət, peşəkarlıq, Vətəninə, xalqına sevgi ilə öz missiyasını elmə və xalqına xidmət etməklə həyata keçirib və keçirməkdədir. Bir çox işlərdə o, birinci olub və birinci olmaqda da qalır.

Elmira Süleymanova Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) kimya fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirdikdən sonra 1959-cu ildən Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Neft-Kimya Prosesləri İnstitutunda laboratoriya müdiri vəzifəsində çalışmışdır. 31 yaşında ölkə tarixində Azərbaycan qadınları arasında ən gənc alimlərdən biri - kimya elmləri namizədi adını qazanır. 1980-ci ildə kimya elmləri doktoru, 1982-ci ildə professor elmi dərəcəsini alır. Onlarla elmlər namizədi və doktoru hazırlayıb. Neft kimyası sahəsində 250-dən çox elmi məqalənin və 40-a yaxın ixtiralarının müəllifidir. Elmi həyatın inkişafına və ölkə iqtisadiyyatınaböyük töhfələr vermiş, ixtiraları istehsalata daxil edilmişdir.

Kimya elminin inkişafında və yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasında əldə etdiyi nailiyyətlərə görə istedadlı alim 1979-cu ildə "SSRİ-nin fəxri kimyaçısı", parfümeriya, yeyinti və boya sənayesində tətbiq edilən ixtiralara görə isə "SSRİ-nin ixtiraçısı" fəxri adlarına layiq görülüb.

O, ictimai işlərə 1980-ci illərdə başlayıb. 1988-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Qadınlar Cəmiyyətinə üzv olub, 1990-1994-cü illərdə bu cəmiyyətin sədr müavini vəzifəsində çalışıb. E.Süleymanovanın qurucusu və prezidenti, 2002-ci ildən isə Fəxri prezidenti olduğu qeyri-hökumət təşkilatı – Azərbaycan Qadın və İnkişaf Mərkəzi (AQİM) BMT-nin Qadınların İnkişafı üzrə Tədqiqatlar və Treninqlər İnstitutunun Azərbaycan üzrə təmsilçisi, həmçinin BMT-nin İqtisadi və Sosial Şurası ilə xüsusi məsləhətçi statusu almışdır. 1994-cü ildə yaradılmış, 1995-ci ildə dövlət qeydiyyatından keçmiş mərkəz Azərbaycanda bu statusa layiq görülmüş yeganə qadın qeyri-hökumət təşkilatıdır. **E.Süleymanova AQİM-in prezidenti olduğu illərdə 15-dən çox nüfuzlu beynəlxalq qurumun üzvü olmuş, BMT-nin müxtəlif qurumları – UNDP, UNHCHR, UNICEF, UNHCR, UNFPA, UNIFEM (hazırda UNCR), UNDPİ və digərləri ilə sıx əməkdaşlıq etmişdir.**

Müəllifi və rəhbəri olduğu bir sıra layihələri – qaçqın və məcburi köçkünlərin problemləri, Azərbaycanın şəhər və kənd rayonlarında yerli

Missiyasını elmə və xalqına xidmət etməkdə görən dəyərli alim və insan hüquqlarının müdafiəçisi

əhalinin miqrasiyası, qadınların ailədə istismarı, qaçqın uşaqların reabilitasiyası, reproduktiv sağlamlıq və ailə planlaşdırılması və b. çoxsaylı layihələr həyata keçirmişdir. Azərbaycan Uşaq və Gənclərin Sülh Şəbəkəsinə (AUGŞS) (2000) və onun nəzdində Liderlik Məktəbini (2001), Qadın, uşaq və gənclərin hüquqlarının müdafiəsi üzrə QHT Alyansını (2000) yaratmış, müntəzəm fəaliyyət göstərən bu qurumlara o zaman rəhbərlik etmişdir.

Ombudsmanın uşaq hüquqları üzrə resurs mərkəzi olan AUGŞS-nin Liderlik Məktəbinin minlərlə məzununu

milli lider Heydər Əliyev tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş, onu Azərbaycanın İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili vəzifəsinə tövsiyə etmişdir. 2002-ci il iyulun 2-də təkcə onun həyatında deyil, həm də ölkə tarixində əlamətdar hadisə baş verdi: Elmira Süleymanova Azərbaycanın ilk Ombudsmanı seçildi. Bir il sonra o, Beynəlxalq Ombudsman İnstitutuna və Avropa Ombudsman İnstitutuna, daha sonra isə Asiya Ombudsman Assosiasiyasına, İslam Ombudsman Assosiasiyasına, Uşaq Hüquqları üzrə Avropa Müvəkilləri Şəbəkəsinə və bir sıra beynəlxalq insan

zirələr oxuyub. Elmira Süleymanova dünyanın 80-dən çox ölkəsində keçirilən beynəlxalq simpozium və konfranslarda iştirak edib, burada Azərbaycan həqiqətlərini çatdırıb, 20 Yanvar faciəsi, Xocalı soyqırımı, 31 Mart - Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü ilə bağlı bəyanatlar verib. O, yüksək beynəlxalq instansiyalara müraciət edərək, dünya ictimaiyyətinə Ermənistanın təcavüzünü və Azərbaycan ərazisinin 20 faizindən çoxunun işğalını, vandalizm aktlarını və Ermənistanın insan haqlarını kobud şəkildə pozmasını pisləməyə çağırıb.

Uşaq Hüquqları Konvensiyasına uyğun olaraq, öz hüquqlarının öyrənilməsi və yaşadılarını öyrədilməsi üzrə hazırlıq kursu keçmişdir. Bu fəaliyyətin uğurlu nəticəsi kimi, E.Süleymanova 2000-2002-ci illərdə UNICEF nəzdində Şərqi Avropa və MDB ölkələri Qeyri-Hökumət Təşkilatları Regional Komitəsində uşaq hüquqları üzrə milli koordinator seçilmişdir. E.Süleymanova 2001-ci ildə Azərbaycanca Ahıllar üçün ilk Resurs-Mərkəzi yaratmışdır ki, bu qurumda Ombudsmanın resurs mərkəzi kimi müntəzəm fəaliyyət göstərir. Dünya qadın hərəkatlı liderlərindəndir. Amerika Roçester Universiteti tərəfindən Qadın və uşaqların hüquqlarının müdafiəçisi və onların üçün örnək olan 100 Qəhrəman qadın dan birini kimatınmışdır (1998).

BMT Baş Assambleyasının İnsan haqları üzrə (Vyana, 1993), Əhali və İnkişaf (Qahirə, 1994 və Haaqa, 1999), Qadın problemləri üzrə (Pekin, 1995, Nyu-York, 2000), Habitat (İstanbul, 1996, Nyu-York, 2001), Sosial İnkişaf (Cenevrə, 2001), Uşaq hüquqları üzrə (Nyu-York, 2002) xüsusi sessiyalar da və konfranslar da dövlət və ya QHT nümayəndəsi, habelə koordinator kimi mürəzzərlər və çıxışlar etmiş, regional qurumlar da fəaliyyət göstərmişdir.

Onun uşaqlara olan xüsusi məhəbbəti 2000-ci ildə "Uşaqdan uşağa" uşaq sülhməramlı şəbəkəsinin yaradılmasına səbəb olmuşdur. 2001-ci ildə Azərbaycanda yaşlı qadınlar üçün ilk resurs mərkəzi olan "Liderlik Məktəbi"ni və "Qadın, uşaq və gənclərin hüquqlarının müdafiəsi" QHT Alyansını yaratmışdır. 2000-2002-ci illərdə UNICEF yanında Şərqi Avropa və MDB üzrə Regional QHT Komitəsində uşaq hüquqları üzrə milli koordinator seçilmişdir.

Elmira Süleymanovanın prinsipliliyi, fəallığı və təşəbbüskarlığı ümum-

hüquqları təşkilatlarının tərkibinə daxil edildi.

2015-ci ildə Asiya Ombudsmanları Assosiasiyasının vitse-prezidenti seçilib və UNESCO-da Azərbaycan Milli Komissiyasının üzvü olub. O, ABŞ, Türkiyə, Rusiya, Almaniya və Polşanın yüksək mükafat və medal-larına layiq görüldü.

İnsan hüquqlarının müdafiəçisi

kimi fəaliyyət göstərdiyi on yeddi il ərzində o, hər bir işə qeyri-adi qayğı və diqqət, analıq hərarəti ilə yanaşır, ən çətin situasiyalarda insanlara kömək edir, yüzlərlə insan talelərini xilas edirdi.

Elmira Süleymanova Bakı Dövlət Universitetində onun təşəbbüsü ilə yaradılmış "UNESCO-nun insan hüquqları və informasiya hüququ" kafedrasında bakalavr və magistratura pillələrində insan hüquqları üzrə yüksək ixtisaslı kadrlar hazırlayıb, eyni zamanda hüquq fakültəsinin tələbələri üçün mühazirələr oxuyub. **O, həmçinin Rusiya, ABŞ və Türkiyə universitetlərində də müha-**

Ombudsmanın tövsiyəsi də nəzərə alınmaqla, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin 28 dekabr 2006-cı il tarixli Sərəncamı ilə İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi üzrə Milli Fəaliyyət Planı, 27 dekabr 2011-ci il tarixli Sərəncamı ilə "Azərbaycan Respublikasında insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinin səmərəliliyini artırmaq sahəsində Milli Fəaliyyət Proqramı"

Çin, Cənubi Afrika Respublikası, Yeni Zelandiya, Nepal, İndoneziya, Lüksemburq, Niderland, Yaponiya, Polşa, Rumıniya və digər ölkələrdə keçirilmiş mötəbər məclislərdə vətənimizi layiqincə təmsil etmişdir.

Müvəkkil ümumilikdə 100-dən çox bəyanat, o cümlədən 20 Yanvar faciəsi, Xocalı soyqırımı, 31 mart 1918-ci il Azərbaycanlıların Soyqırımı, habelə Dağlıq Qarabağda və onun ətraf rayonlarında Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri zorakılıqlarla bağlı və digər bəyanatlar vermiş, onları BMT-nin Baş katibinə, İnsan Hüquqları üzrə Ali Komissarına, Qaçqınlar üzrə Ali Komissarına, Avropa Şurasına, ATƏT-ə, Beynəlxalq və Avropa Ombudsmanlar institutlarına, Asiya Ombudsmanlar Assosiasiyasına və bu qurumlara üzv olan Ombudsmanlara, xarici ölkələrin Azərbaycan Respublikasındakı səfirliklərinə və respublikamızın xaricdəki səfirliklərinə, həmçinin ayrı-ayrı ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporalarına ünvanlamışdır.

Elmira Süleymanova bu gün də Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini vəzifəsini uğurla davam etdirir.

Elmira Süleymanova haqqında kifayət qədər kitablar, yazılar var. Mən Azərbaycan xanımına xas olan bütün incə xüsusiyyətləri onda görürəm. Böyük alimimiz, akademik Yusif Məmmədəliyevin tələbəsi olan Elmira xanım ömrünün xeyli hissəsini bu böyük alimin adını daşıyan institutda – Neft-kimya Prosesləri İnstitutunda keçirib.

Elmira Süleymanova öz Vətəninə və beynəlxalq aləmdə tanınmış ictimai-siyasi xadim, görkəmli alim olmaqla yanaşı, gözəl qəlbli, təvazökar insan, əsl vətənpərvər, böyük ziyalıdır. Azərbaycanın tarixinə, mədəniyyətinə, milli-mənəvi dəyərlərimizə olan sevgisinin təzahürüdür ki, öz nəslinin ulularından qalmış, ona əziz olan şəxsi əmlakını - Qarabağ xalçaçılıq məktəbinin gözəl nümunəsi olan Şuşanın "Ləmpə" xalçasını bu günlərdə 35 illik yubileyini qeyd edən Milli Xalça Muzeyinin Şuşa filialına

hədiyyə edib. Bu, mədəni irsimizin qorunub yaşadılması və gələcək nəsillərə ötürülməsinə, möhtəşəm Qələbəmizə böyük töhfədir.

Bu xalçanın təqdimat mərasimində dəyərli insanların və Elmira xanımın da çıxışlarını dinlədikdən sonra mən qürur hissi duyduğum ki, xalqımın belə övladları var. Allah onu qorusun. Elmira xanımı yubileyi münasibətilə təbrik edir, uzun ömür, cansağlığı arzulayıb, gələcək fəaliyyətində uğurlar diləyirəm.

**Akademik
Ziyad SƏMƏDZADƏ**

21-27 iyul 2022-ci il

Qarabağın görkəmli simaları

Zülfü Adıgözəlov 1898-1963

Azərbaycan xanəndəsi, muğam bilicisi, təsnif və xalq mahnılarının təfsircisi və təbliğatçısı, Azərbaycan SSR əməkdar artisti Zülfüqar (Zülfü) Səməd oğlu Adıgözəlov 1898-ci ildə Şuşanın Qaradolaq kəndində anadan olmuşdur. Şuşada muğam axşamlarından birində Zülfü Adıgözəlovun ifasını dinləyən Cabbar Qaryağdıoğlu onu Bakıya dəvət edir. 1927-ci ildə Bakıya köçərək, "Müdafiə evi"ndə işləmək üçün Ü.Hacıbəyov, Q.Pirimov, M.Maqomayev və b. qarşısında im-

tahan vermiş, eyni zamanda radio verilişləri komitəsinə işə qəbul olunmuşdur.

Zülfü Adıgözəlov pəsxan xanəndə idi. O, muğam dəstgahını tam şəkildə, bəm və orta tessiturada özünəməxsus oxuma məktəbini yaratmışdır. Tanınmış xanəndələrdən Əbülfət Əliyev, Sahib Şükürov, Hacıbaba Hüseynov, Əlibaba Məmmədov, İldırım Həsənov, Ağaxan Abdullayev, Tələt Qasimov və b. onun məktəbinin davamçılarıdır. Xanəndənin ifa etdiyi və lentə, qrammofon vallarına yazdığı "Rast", "Mahur-hindi", "Segah-Zabul", "Bayatı-Şiraz", "Humayun" muğam dəstgahları, bir sıra təsniflər, "Nəbi", "Mən gedirəm Zəngilana", "Dedim bir busə ver", "Kəlik" və b. bu kimi xalq mahnıları Azərbaycan musiqi xəzinəsinin inciləridir. Məhz qədim klassik muğamlarımız, təsnif və xalq mahnılarını oxuyarkən, onların ənənəvi forma və quruluşunu saxlamaqla xanəndə özünəməxsus nəfəsləri, dəst-xətti ilə ifaçılıq sənətinə yeniliklər gətirmişdir.

Heç də təsadüfi deyil ki, Zülfü Adıgözəlovun xanəndə kimi ifaçılığının xüsusiyyətlərindən söz açarkən görkəmli şərqşünas alim, jurnalist Rafael Hüseynov yazır: *"O muğamların labirintlərinə kamil bələd idi, bir muğamın qapısından girib, bu muğamın ruhunu incitmədən, səslənmiş rəvanlığına xələl gətirmədən asudəcə sonra elə gəlirdi rəvanlıqla əvvəlki muğama qayıdıb, yolunu davam etdirə bilirdi".*

Zülfü Adıgözəlov muğam dəstgahlarının ayrı-ayrı uyğun şöbələrini birləşdirərək, mikrosilsilə kimi müstəqil şəkildə təfsir etmişdir. Bu baxımdan "əraq-Pəncgah", "Hasar-muxalif", "Vilayəti-Dilkeş" muğamları gözəl nümunələrdir.

1938-ci ildə çəkilmiş "Bakılılar", 1941-ci ildə çəkilmiş "Səbuhi" filmlərində onun ifasında səslənən musiqilərdən istifadə olunmuşdur. Zülfü Adıgözəlov bəstəkar Vasif Adıgözəlovun, müğənni Rauf Adıgözəlovun atasıdır, dirijor Yalçın Adıgözəlovun babasıdır. **Zülfü Adıgözəlov 1963-cü ildə Bakıda vəfat etmişdir.**

Azercell-in dəstəyi ilə Vətən müharibəsi qaziləri və şəhid övladları üçün keçirilən peşə təlimləri başa çatıb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin, Azərbaycanda Amerika Ticarət Palatası İctimai Birliyinin (AmCham Azərbaycan), "Azercell Telekom" MMC-nin və Azərbaycan Gənclərinin Nailiyyəti İctimai Birliyinin (JA Azərbaycan) tərəfdaşlığı ilə Vətən müharibəsi qaziləri və şəhid övladları üçün həyata keçirilən sosial təşəbbüs başa çatıb. İyulun 6-da Marriott Boulevard oteldə baş tutan mərasimdə layihə çərçivəsində peşə istiqamətini seçməyə

və peşəkar potensiallarını reallaşdırmağa yönəlməmiş təlimlərə qatılan proqram iştirakçılarına xüsusi sertifikatlar təqdim edilib. Qeyd edək ki, iştirakçılar 6 ay boyunca onlayn şəkildə təşkil edilən ingilis dili və kompüter kurslarına cəlb olunub, xüsusilə fərqlənən gənclər isə ölkənin aparıcı şirkətlərində təcrübə keçmək imkanı qazanıblar. Layihənin rəqəmsal tərəfdaşı Azercell proqram iştirakçılarını data-kart və yüksəksürətli mobil internet xidmətləri ilə təmin edib.

Tədbirdə çıxış edən Azercell-in Korporativ Ünsiyyət departamentinin direktoru Sona Abbasova bildirib: "Şirkətimiz şəhid və qazi ailələrinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən dövlət proqramlarını daima dəstəkləməyə çalışır, 2-ci Qarabağ müharibəsi zamanı və ondan sonrakı dövrdə bu cür layihələrin təşəbbüskarı və dəstəkçisi olmaqdan şərəf duyur". Xatırladaq ki, təlimlər "Celt Colleges" və "JA Azərbaycan"ın peşəkarları tərəfindən həyata keçirilib.

Ukrayna "Bayraktar"ın istehsalına dair Türkiyə ilə sazişi təsdiqləyib

Ukrayna hökuməti Türkiyə ilə yüksək texnologiyalar, aviasiya və kosmos sahələrində əməkdaşlığa dair sazişin ratifikasiyasına dair qanun layihəsini təsdiqləyib və bu, Ukraynada Türkiyə istehsalı olan "Bayraktar" pilotsuz uçuş aparatlarının istehsalı və texniki xidməti üzrə zavodun tikintisinə imkan verəcək.

Bu barədə Ukrayna Nazirlər Kabinetinin Ali Radadakı nümayəndəsi Taras Melniçuk məlumat verib.

"Ukrayna hökuməti ilə Türkiyə hökuməti arasında yüksək texnologiyalar, aviasiya və kosmik sənaye sahəsində əməkdaşlığa dair çərçivə sazişinin ratifikasiyası haqqında" qanun layihəsi təsdiq edilib. Layihə 03.02.2022-ci il tarixində Kiyevdə bağlanmış sazişin ratifikasiyası edilməsi üçün parlamentə təqdim edilməsini nəzərdə tutur", - o, parlament iclasından sonra teleqram kanalında yazıb.

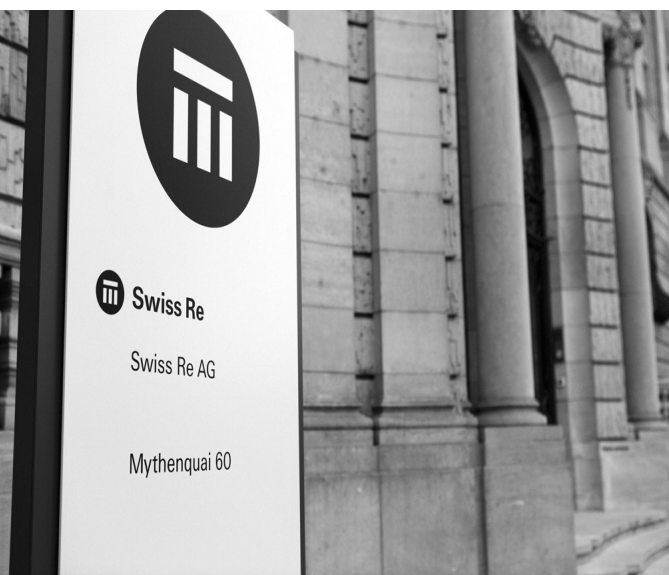
Ukraynanın Baş naziri Denis Şmyqalın özü isə bildirib ki, artıq bu gün Nazirlər Kabineti

Türkiyə ilə sazişin ratifikasiyasına dair layihəni parlamentə göndərəcək. "Hökumət bu gün Ali Radaya Ukrayna və Türkiyə arasında yüksək texnologiyalar, aviasiya və kosmik fəaliyyət sahəsində əməkdaşlıq haqqında sazişin ratifikasiyasına dair layihə göndərəcək. Bu isə Ukraynada şanlı "Bayraktar" pilotsuz uçuş aparatlarının istehsalı və texniki xidməti üzrə zavodun tikilməsinə imkan verəcək", - o, iclası açıqarkən bildirib.

"Bu il qlobal sığorta bazarının həcmi 7 trilyon dolları ötəcək"

Dünyanın və İsveçrənin aparıcı təkrarsığorta şirkəti "Swiss Re" bu il qlobal sığorta bazarının həcmindən ötən ilə müqayisədə 6.1% artaraq 7 trilyon ABŞ dollarını keçəcəyini proqnozlaşdırır. "Swiss Re" proqnozunu koronavirus (COVID-19) pandemiyasının səngiməsi ilə əlaqədar bazarın yenidən və sürətlə bərpa olunması, qeyri-həyat sığortasında sığorta tariflərinin yüksəlməsi, xüsusilə inkişaf etməkdə olan ölkələrin sığorta bazarlarında daha yüksək sığorta haqlarının tətbiqi ilə əlaqələndirib. İsveçrə şirkətində hesab edirlər ki, bu il dünyada həyat sığortası 0.2% azalacaq, gələn il 1.9% artacaq, qeyri-həyat sığortası isə bu il 0.8%, gələn il isə 2.2% artacaq.

Britaniya yeni nüvə elektrik stansiyasının tikilməsini təsdiqləyib

Britaniya hökuməti İngiltərənin şərqində altı milyon ev üçün aşağı karbonlu elektrik enerjisi istehsal edəcək yeni "Sizewell C" atom elektrik stansiyasının tikintisinə icazə verib. 3200 MVt gücündə olacaq stansiyanın Britaniyanın 2050-ci ilə qədər xalis sıfır karbon emissiyasına çevrilməsi hədəfinə çatmağa kömək edəcəyi gözlənilir.

Bu layihənin 80 faizi Fransanın əsas enerji şirkəti olan EDF-yə, qalan hissəsi isə Çinin dövlət nüvə şirkəti CGN-ə məxsusdur.

Böyük Britaniya irimiqyaslı nüvə layihəsinin inkişafı üçün artıq 1.7 milyard funt-sterlinq maliyyə ayırıb və yekun investisiya qərarı 2024-cü ilə qədər veriləcək.

Suffolkda tikiləcək nüvə elektrik stansiyasının tikinti işlərinin 9-12 il çəkəcəyi gözlənilir.

Lavrov: "Ukrayna ilə danışıqların mənası yoxdur"

"Hazırkı vəziyyətdə Ukrayna ilə danışıqlar aparmağın mənası yoxdur".

Bunu RT və "RIA Novosti"yə müsahibəsində Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrov Kiyevlə danışıqlar prosesini şərh edərkən deyib.

O bildirib ki, Tehrandə Türkiyə və İran liderləri ilə görüşü zamanı Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ukrayna məsələsinə toxunub.

Nazir vurğulayıb ki, xüsusi əməliyyatların lap əvvəlində məhz Ukrayna rəhbərliyi danışıqların tərəfdarı olub: "Biz rədd cavabı vermədik, biz bu prosesə düzgün yanaşdıq. Və Belarusda baş tutan ilk raundlar göstərdi ki, Ukrayna tərəfində nəyisə ciddi şəkildə müzakirə etmək istəyi yoxdur. O zaman biz situasiya barədə onlara öz dəyərləndirmələrimizi təqdim etdik və dedik ki, əgər siz ciddi şəkildə çalışmaq istəyirsinizsə, bizə yazılı şəkildə bunu verin ki, biz konkret olaraq hansı danışıqlar barədə söhbət gedəcəyini bilək". XİN başçısının sözlərinə görə, Ukrayna tərəfi bundan sonra yazılı formada öz istəklərini təqdim edib və bu prinsiplər Rusiya tərəfindən təqdir edilib.

Lavrov vurğulayıb ki, Moskva bu prinsiplər əsasında müqavilə bağlamağa hazır olub: "Biz onların məntiqlərinə əsaslanan sənədləri təqdim etdik. Və aprelin 15-dən sənəd onlara verildi, o vaxtdan bəri onlardan səs çıxmır".

Nazir Kiyevin cavab əvəzinə, Avropa liderlərinin "Ukrayna döyüş meydanında qalib gəlməlidir, indiki vəziyyətdə danışıqlar masasına oturmamalıdır, çünki cəbhədə mövqeləri zəifdir" kimi bəyanatlar səsləndirdiyini qeyd edib.

ÜST yeni koronavirus dalğasını elan edib

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) koronavirusun yeni dalğasını elan edib.

ÜST-ün Avropa Bürosunun rəhbəri Hans Klüge koronavirusun "Omikron" ştamının subvariantlarının yayıldığı barədə məlumat verib.

"Ötən ilin yayı ilə analoji vəziyyətdəyik. COVID-19 dalğası "Omikron" ştamının subvari-

antları, xüsusilə də BA.2 və BA.5-dən qaynaqlanır", - məlumatda qeyd edilir.

Klüge, həmçinin əlavə edib ki, son altı həftə ərzində Avropada yeni yoluxmaların sayı üç dəfə artıb. ÜST rəsmisi Avropa ölkələrini vaksinasiya və tibbi maska taxılması ilə bağlı təcili tədbirlər görməyə çağırıb.

Rəisi: "Türkiyə ilə 30 milyard dollarlıq ticarət həcmi təyin etdik"

"İran və Türkiyənin imkanlarını nəzərə alsaq, iki ölkə arasında ticari və iqtisadi əlaqələrin səviyyəsi birmənalı olaraq kafi deyil və bu məbləğ yüksək səviyyəyə çatdırıla bilər".

Bu sözləri İran Prezidenti İbrahim Rəisi türkiyəli həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla Tehrandə keçirilən ortaq mətbuat konfransında deyib.

"Türkiyə ilə 30 milyard dollarlıq ticarət həcmi təyin etdik. Bu, hazırkı ortaq ticarət həcmi üç dəfə artırmaq deməkdir", - deyər Rəisi bildirib. Bundan əlavə, Rəisi Ərdoğanla görüşdə iki ölkə arasında investisiyanın inkişafı, terrorçuluqla, narkotiklərlə və mütəşəkkil cinayətkarlıqla mübarizənin də müzakirə olunduğunu vurğulayıb.

